

13

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA YÊU THƯƠNG

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA YÊU THƯƠNG

thư hàng tuần

Số này là số 13. Con số kiêng kỵ của nhiều người. Kể cả những người làm báo. Nhưng con sên đã biết số phận của nó. Nó là thứ diếc không sợ súng nên không sợ con số 13. Con sên cho rằng số 13 yêu thương nó. Bởi vậy, Tuổi Ngọc số 13 đã thả chim bay lượn làm vui mắt bạn đọc. Tôi hy vọng, được bạn đọc tha thứ vài sơ hở lớn trong cách trình bày số 13. Vì thời gian làm số 13, tôi bị đau nặng, không thể trực tiếp trông coi được. Tuổi Ngọc là của bạn đọc, do bạn đọc sản sóc, nuôi nấng. Bạn đọc « dạy » điều gì, Tuổi Ngọc phải « nghe » ngay. Nhưng thực hiện nổi ý muốn của bạn thì còn tùy vào khả năng, phương tiện và thời gian. Xin bạn đọc mãi mãi làm bóng râm của hàng chuỗi che nắng cho cây chè và nhìn cây chè bằng đôi mắt độ lượng, tôi tin chắc, thế nào cũng có ngày cây chè đền ơn bạn đọc những tách trà đậm đà hương thơm. Và, cuối cùng, vì Minh Văn bạn « Vượt cạm » nên Tuổi Ngọc số 13 thiếu Làm dáng.

TUẦN LỄ TỪ 10-10
ĐẾN 17-10-1969

RA NGÀY THỨ SÁU
SỐ 13 GIÁ 25 ĐỒNG

TRUYỆN NGẮN

- MỘT BUỔI SÁNG MƯỜI NĂM
- NƯỚC MẮT CỦA TÔI

TỪ KẾ TƯỜNG
THẢO TRƯỜNG

TRUYỆN DÀI

- MỘT LOÀI CHIM BÉ NHỎ
- THẮNG CÔN
- GIỜ RA CHƠI
- MẶT TRỜI NHỎ

ĐINH TIẾN LUYỆN
DUYÊN ANH
NGUYỄN ĐÌNH TOÀN
THIÊN CHUÔNG

TRUYỆN TRANH

- BỎ VÀO CHAI

ĐINH HIỀN

THƠ VĂN NGỌC

- MÙA THU VÀ TUỔI NGỌC
- BÔNG HỒNG ĐỎ
- CẦU TRE BẮC NGANG CON SÔNG NHỎ
- NHỮNG SỢI TƠ TRỜI
- ĐÔI MẮT BIẾT NÓI
- NÀNG TIỀN MÙA THU

HẢI BÌNH
HÀ NGỌC TUYẾN
KIM HOÀN
NGUYỄN THỊ PHÚC YÊN
XUÂN HOA
ÁO TÍM

TÌM HIỂU

- TÂN TOÁN HỌC LÀ CÁI QUÁI GÌ
- GIỮ VIỆC TRONG NHÀ

ĐẶNG VĂN HẦU
THANH PHƯƠNG

NHỮNG MỤC THƯỜNG XUYÊN

- NGỌC MẾN
- NHẠC TRẺ
- GIA ĐÌNH THƯƠNG YÊU
- THƯ HÀNG TUẦN

CHỊ NGỌC
TẦN PHƯƠNG
TUỔI NGỌC
DUYÊN ANH

Bìa offset do Màn Ảnh thực hiện. Thiên Sơn trình bày.
Minh họa của Ngọc Dũng, Đinh Hiền và Hoàng Đăng.

CHỦ NHIỆM
CHỦ BÚT

DUYÊN ANH

TÒA SOẠN — TRỊ SỰ

38, Phạm Ngũ Lão, Saigon
ĐT: 23.595 — 90.654

ĐỪNG TỪ CHỐI

Em có nhiều bạn thường mời em dự dạ hội, sinh nhật và hay «bắt» em hát. Chị Ngọc ơi, em hát rất kém, từ chối cách nào để bạn khỏi buồn đấy hở chị?

MỸ DUYỀN (Gia Định)

Đừng từ chối. Bạn em thương em nên «bắt» em hát giúp vui đó. Trong một cuộc vui có tính cách gia đình, không ai để ý tới «nghệ thuật» hát của em đâu. Vậy em cứ lên hát, miệng cười rất tươi, khuôn mặt rất duyên. Thế là vui vẻ cả làng rồi.

VĂN HÀO, NHÀ BÁO

Văn hào, văn sĩ, nhà văn, nhà báo... Bốn chữ đó nghĩa phân biệt như thế nào hở chị?

MINH (Phước Tuy)

Văn sĩ, nhà văn, được hiểu theo nghĩa thông thường là những người làm nghề viết văn. Văn hào thì «ghê» hơn vì phải thật nổi tiếng. Chẳng hạn, em có thể nói văn sĩ hay nhà văn X, Y nào đó. Nhưng em sẽ nói văn hào Nhất Linh, Vũ Trọng Phụng. Nhà báo, danh từ này chỉ chung những người làm việc trong một tòa soạn của một tờ báo. Hiểu nhà báo là ký giả cũng cứ được như thường. Câu hỏi sau, trong giai thoại văn chương mà chị biết rõ ở cuốn sách giảng văn nào cũng có. Em chịu khó đọc đi chứ.

TÒ MÒ CÓ HẠI

Em có một người bạn ở Bưu điện (ba hần là Trưởng Ty Bưu Điện í mà) nên bao nhiêu thư từ đến hoặc đi hần đều biết rõ. Thư của em hần

kiểm duyệt hết ráo, chị ạ, có khi hần xem xong hần dán lại như cũ, cũng có khi hần lấy luôn. Thư gửi cho em cứ mất hoài à. Chả phải riêng mình em mà nhiều người khác cũng bị tình trạng như em. Hần tưởng em không hay biết gì cả và đến nay hần vẫn tiếp tục làm như rứa. Em tức lắm nhưng chưa có bắt em cách nào để đối phó với con người bất lịch sự kia chị nhá.

MỘT EM HÚI CUA (Phan Thiết)

Em nên tìm bản Hiến Chương Nhân Quyền gửi tặng bạn em. Trong bản hiến Chương đó, có điều cấm người ta không được đọc lén thư của người khác. Hay em viết một bức thư gửi cho người vô danh nào đó, em sẽ «giáo dục» bạn em thật kỹ về cái tội tò mò vô ý thức của hần. Hần sẽ đọc và sẽ ân hận. Thử làm xem sao.

CÚ THĂM HOÀI

Em có người có ở trọ nhà người lạ ở Phú Nhuận. Mà hai vợ chồng chủ nhà thường hay gáy gổ về tiền bạc. Mỗi chủ nhật nào em cũng xuống thăm cô em, thấy gia đình chủ nhà không được êm ấm, vậy em có nên thường xuống thăm cô em không chị? Còn có em thì muốn đi, nhưng không có nhà mượn, nên lúc nào cũng có vẻ hơi buồn. Vậy em biết làm cách nào để khuyên cô em thưa chị?

THÀNH CƯỜNG (Bình Dương)

Em cứ thăm cô em như thường lệ vì vợ chồng chủ nhà cô em trọ học có liên hệ gia đình gì với em đâu. Nếu vợ chồng chủ nhà trọ ngày nào cũng gáy gổ nhau, làm

phiền sự học của cô em, em nên khuyên cô em đi trọ học ở chỗ khác. Sài Gòn thiếu gì nội trú đứng đắn do các bà phước trông coi.

VÒNG TAY HỌC TRÒ

Chị Ngọc mến yêu ơi! Em đi học ở trường ấy em hay thương cô giáo ghê cơ, thương nhiều chớ chả phải thương ít đâu chị ạ, nhưng em khổ ghê cơ tại vì cô thì có thực nhiều học trò mà em thì em chỉ muốn có biết mình em thôi cơ. Chị Ngọc chỉ em làm cách nào để đừng thương cô giáo nữa nhé. Chỉ có cách đó em mới hết khổ thôi cơ.

THỦY (Biên Hòa)

Nhìn chữ em viết và đọc văn em, chị đoán em là dân kịp tóc. Nếu là dân kịp tóc, em đừng nên ích kỷ. Cô giáo là niềm thương yêu chung của học trò như cha mẹ là niềm thương yêu chung của con cái. Chớ vì cô giáo thương cả lớp, cả trường mà không muốn thương cô. Nhưng nếu em là dân húi cua, em càng nên dẹp cái ý nghĩ độc quyền thương cô giáo đi. Bên Pháp vừa xảy ra vụ «Vòng tay học trò» thì thăm lắm đấy, em đọc báo, chắc đã biết rồi chứ gì.

TÌNH HOÀI HƯƠNG

Mây Tim có ông anh học ở tận Đại học Sư phạm Cần Thơ. Nhân dịp sinh nhật anh ý, Mây Tim muốn gửi một món quà để kỷ niệm, Ngọc bày giúp Mây Tim đi Ngọc nhá. Mây Tim muốn món quà ấy thật đặc biệt để gửi (vì Mây Tim phải gửi bằng bưu điện) đó Ngọc.

MÂY TÍM (Đà Lạt)

Chọn một cuốn sách viết về tình thương nhớ quê hương gửi cho anh em. Đó là món quà đặc biệt nhất.

ĐI TÌM BÁC SĨ

Em vốn có tính hay lơ đãng. Nhiều khi nghĩ việc gì rồi mới từ nhà dưới lên nhà trên đã quên bưng mắt rồi. Vậy chị có cách gì làm cho khỏi cái tính ấy đi không hở chị? Mách dùm em với.

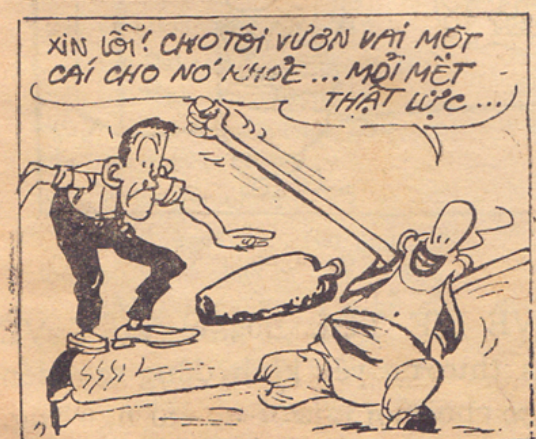
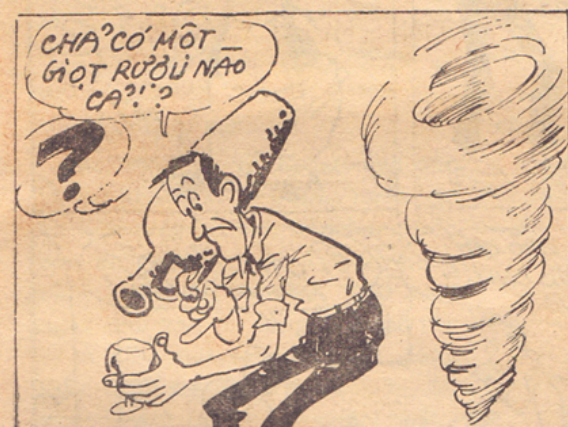
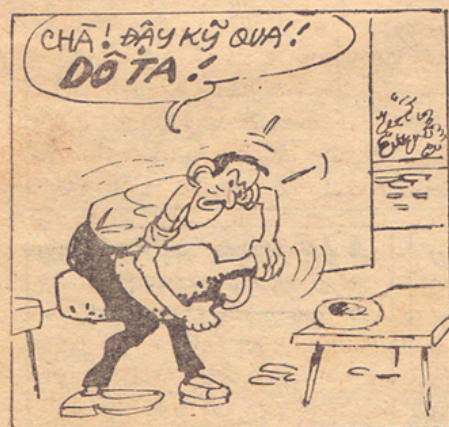
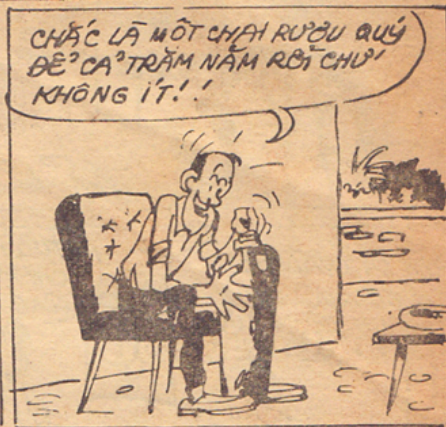
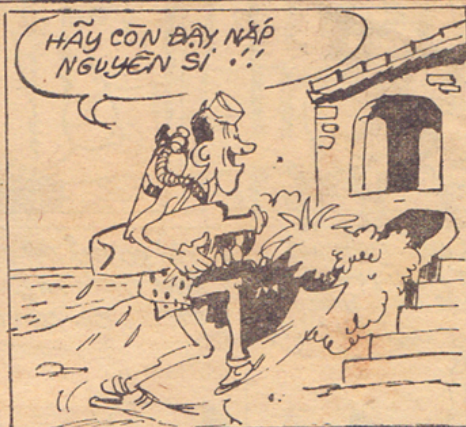
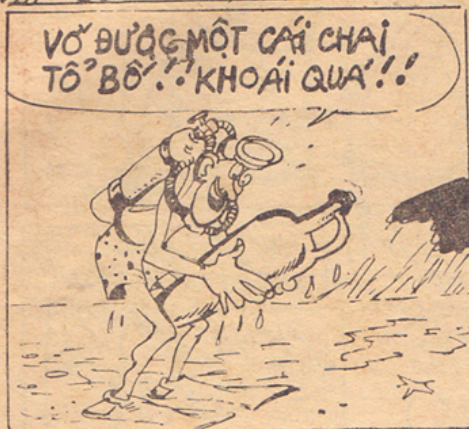
THANH BÌNH (Nha Trang)

Chỉ có mỗi cách là em bỏ cái tính lơ đãng đi. Lơ đãng, có khi, vì bị bệnh óc đó. Em hãy tới bác sĩ một lần đi, em nhé!

Bỏ vào chai

TRUYỆN TRANH BA KỶ
ĐÌNH HIỂN THỰC HIỆN

Hãy tham dự cuộc thi VIẾT VỀ MẸ TÔI. Bởi vì VIẾT VỀ MẸ TÔI là hái những bông hoa thương yêu kính dâng mẹ hiền và cắm vào bình hoa Tuổi Ngọc cho mọi người chiêm ngưỡng. Nhớ viết gửi về từ hôm nay kèm theo một bức ảnh để đăng cùng với bài được chọn đăng.

dzũng đakao

Bồn lửa véo khế Dzũng Đakao, cười tùm :

— Bắn gà còn trệch, sức mấy bắn bễ bóng đèn. Ê, Dzũng Đakao !

Dzũng Đakao hỏi :

— Gì ?

— Tao muốn ra làm trọng tài cuộc bắn thi quá à...

— Thôi mày ơi, tụi này lạ hoắc, nó ngứa tay nó tía đầu là ngổm cứt tòi.

— Ủa, mày nói đúng. Nhờ nó ngổm cái bóng đèn lại trúng cái... rồn mình thì nguy to.

Chương còm và Hưng mập vẫn không nhúc nhích. *Thùng nước lèo và bộ xương cách trí* dán bụng trên nền nhà. Bên ngoài, Tư cao hứng chĩa súng lên trời và dính chặt ngón chỏ vào cò súng. Đạn nổ ròn rã cả nửa phút đồng hồ. Đạn đánh thức Chương còm, Hưng mập. *Bộ xương cách trí* lật ngửa, dụi mắt :

— Chi thế, ồn ào quá ta !

Dzũng Đakao lại *xuyt xuyt*. Hưng mập đã tỉnh táo. *Thùng nước lèo* ngáp nốt cái ngáp cuối cùng dài bằng xa lộ Biên Hòa.

— Vườn bắn nhau đi à ?

Bồn lửa ngoắt tay. Hai ông nhãi mê ngủ lò dò chạy ra cửa và được xem chiếu bóng qua khe hở của vách ván. Tư vớ tay sau lưng rút băng đạn mới. Nó tháo băng cũ liệng đi, lắp băng mới rất thiện nghệ. Chương còm khen :

— Thằng này dễ ghê !

Hưng mập cảm khái :

— Nó chơi súng thật.

Hai tài tử Tư và Năm không hề biết bốn khán giả đang theo dõi chúng đóng phim. Tư tặc lưỡi :

— Ở thành không có đàn cò bay ngang. Giá có đàn cò bay ngang, tao đã hạ chết vài thằng cò phản quốc !

Năm nói :

— Sao ở đồng tụi mình không được bắn hả mày ?

— Rồn hoài, AK50 đâu phải bắn cò.

— Mày bắn chết *thằng địch* nào chưa ?

— Chưa. Mới bắn lòi bụng con chó bông !

— *Thằng địch* núp tận đâu đâu hén, mày ?

— Ủ.

— Biết vậy tao không đi. Tết ở vườn đánh bài cào cũng sướng. Tao nhớ ba má tao hết sức mày ơi ! Hôm tao nhập đoàn quân ra đi,

má tao khóc quá xá. Má mày khóc không, Tư ?

— Má tao khóc đổ con mắt. Ba tao biểu gấp địch thì bắn lên trời. Ông nói bắn chết người ta, nỡ xuống âm phủ quỷ sứ nó xé xác. Tao mét anh Hai, ảnh biểu ông già quê *lạc hậu* :

— *Lạc hậu* là gì, mậy ?

— Là là... chống *giải phóng* !

— À, cái đó khốn à... Nào, bắn đua chơi cho đỡ buồn ngủ.

Dzũng Đakao và các bạn nó đã biết hai khẩu súng của Tư và Năm là súng AK50. Tên nghe lạ lùng. Tư nâng súng ngang tầm mắt. Nó bóp cò. Năm phá ra cười :

— Mày bắn dở ẹt hơn tao.

Tư mím môi :

— Tàng hoài, mày bắn tao coi.

Năm biểu diễn bắn bóng đèn. Đạn bay đi *chui chui*. Nhưng cái bóng đèn cũng *ngoan* cố như con gà. Dzũng Đakao nghĩ thầm « Ông mà ra, ông biểu diễn súng cao su, tụi mày sẽ lác mắt. Bạn ông là Y Pàm ở Ban Mê Thuật bắn nỏ hạ tụi mày « *dít-zérô* ». Chỉ tiếc Dzũng Đakao không dám mở cửa bước ra. Năm thộn mặt ngó Tư. Rồi nhe răng :

— Huề nhé !

Tư lắc đầu :

— Đâu dễ vậy, mậy. Bắn đua nữa.

Bồn lửa lăm lăm « Ủa, bắn nữa đi, bắn hết đạn là bọn tao ra gặp bọn mày ». Bất thần có tiếng la :

— Đừng bắn ầu !

mặt trời nhỏ chương còm

Một thằng nhãi khệ nệ khẩu AK50 chạy tới :

— Các anh đừng bắn ầu, tụi bây quên mất tiêu rồi à?...

Tur ngoác miệng :

— Các anh ở đâu, Ba ?

Ba xua tay :

— Hồng biết.

Năm liếm mép :

— Lạc hết trơn rồi. Cái này hết về quê, đồ ăn hết lấy gì ăn? *Thằng địch* nó thọt cổ nó xừ tử.

Năm méo xeo cái mặt, khóc hu hu :

— Má ơi !

Ba khoác tay lên vai Năm :

— Khỏi lo, thế nào cũng bắt liên lạc được. Tụi bây về chỗ tao núp đi. Phải đề dành đạn bắn *thằng địch* chứ !

Ba thằng nhãi làm lụi bước. Cuốn phim chậm dứt. Bốn khán giả Dzũng Đakao, Bồn lừ, Chương còm, Hưng mập tiếc rẻ. Tiếc rẻ xong, chúng bắt đầu lo.

3.

— Vậy là không phải đảo chính rồi.

Chương còm vuốt mái tóc loà xòa trước trán. Nó dậm chân :

— Ưc quá, cóc có cái *tăng di to* !

Hưng mập ngồi bó gối, buồn bã khôn tả. Nó đâm ra nhớ nhà như mấy thằng nhãi xa lạ vừa đến cửa nhà Bồn lừ gây huyên náo. Hưng mập muốn khóc giống thằng Năm đã khóc và gọi *má ơi*. Những thằng nhãi đeo súng AK 50 cũng có nhà, có bố mẹ. Chúng nó nhớ nhà, nhớ bố mẹ chúng nó. Chắc hẳn nhà

chúng nó ở xa Sài Gòn lắm. Chúng nó lại biết khóc, biết cười nữa. Hưng mập nghĩ rằng chúng nó không độc ác. Nhưng tại sao chúng dám *chơi súng* và đòi bắn chết *thằng địch* thì Hưng mập chả hiểu. Hưng mập rầu rĩ :

— Tao lo quá à... Làm thế nào về được nhỉ ?

Dzũng Đakao chế bạn :

— Mày sắp khóc hu hu, hả ?

Bồn lừ nói :

— Chỉ còn cách gặp tụi *lỏi* bên ngoài. Gặp tụi nó là biết hết.

Chương còm liếm mép :

— Xóm này bỗng yên lặng quá. Tao đói rồi, đi rửa mặt, xúc miệng rồi lấy bánh chưng ăn đi.

Bốn đứa trẻ cùng xuống bếp. Lát sau, chúng đã ngồi gần nhau, bóc bánh chưng ăn và khui nước ngọt uống. Tiếng súng im bật. Nhưng trên nền trời, đã nghe rõ tiếng gầm của máy bay. Hưng mập tròn đôi mắt :

— Này, nhớ tụi *lỏi* phá cửa vào, bắt tụi mình là tù binh thì sao ?

Dzũng Đakao gật gù :

— Mày lo xa ghê, Hưng mập ạ ! Phải đề phòng tụi nó.

Nó hỏi Bồn lừ :

— Có cách nào sang nhà bên cạnh được không, Bồn lừ ?

Bồn lừ đáp :

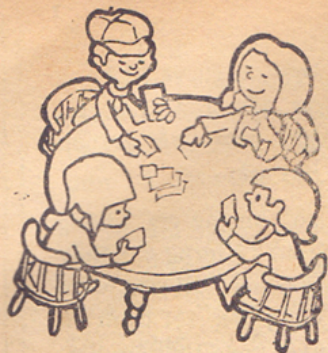
— Dễ ợt. Khoét đất chân vách, nâng miếng ván lên là chui qua như chó.

Chương còm dục :

— Vậy nâng ván sẵn đi. Có gì mới kịp trốn chứ.

Bọn trẻ hí hục dọn lối trốn tránh. Chúng đã sửa soạn được cái lỗ chui qua nhà bác Năm xích lô. Rồi chúng khiêng cái giường chặn cửa ra vào. Ba thằng nhãi bên ngoài chưa thấy trở lại. Mảnh chắn cửa con nhà Năm vẫn nằm cả đống dưới chân cột đèn. Anh em Dzũng Đakao chờ đợi trong im lặng. Chúng trải chiếu xuống nền nhà, nằm suy nghĩ vẩn vơ. Và ngủ đi. Khi chúng thức, không còn vệt sáng nào rọi qua kẽ hở của vách ván. Chiều đã xuống. Một ngày sắp qua. Một ngày tù túng của những đứa trẻ ưa tự do chạy nhẩy sắp qua. Dzũng Đakao bắt đầu nao núng. Nó thấy nó giống thằng Năm xa lạ với cây AK50 quá. Nó thấy nó giống Hưng mập, giống bất cứ một đứa trẻ nào phải xa nhà vì ham chơi hay vì bị bắt dẫn đi.

Trẻ con gắn liền đời sống với gia đình. Gia đình là tình thương. Xa gia đình là xa tình thương. Xa tình thương sẽ buồn tủi. Vì không ai để phần cơm đợi mình. Không ai gọi về ăn cơm. Không ai đắp lên mình tấm chăn đơn nếu nửa đêm gió lạnh về ngập phòng. Không ai vá giùm chiếc áo rách bởi cành cây vương lúc treo cao bắt tổ chim. Không ai mắng mỏ. Không ai vỗ về. Xa gia đình không

mặt trời nhỏ hưng mập

biết bố mẹ, anh em mình ra sao. Năm, cái thằng Năm mặc quần xà lỏn, đã xa gia đình. Nó nhớ bố mẹ nó. Nó khóc hu hu. Nó gọi *má ơi*. Nó quên cái chần dưới chân cột đèn. Chả ai nhặt giùm nó. Dzũng Đakao bước ra cửa, mở căng mắt nhìn bên ngoài. Cái chần vẫn còn đó. Đêm nay, Năm sẽ lạnh lắm đây. Nếu Năm biết còn bốn đứa trẻ con ở gần nó, lo sợ trong bóng tối, Năm có nghĩ như Dzũng Đakao nghĩ không nhỉ? Trẻ con luôn luôn nghĩ tốt cho mọi người lớn. Nhưng người lớn cứ hay xui trẻ con làm xấu.

— Ê, Dzũng Đakao, tụi *lỏi* theo người lớn lên Sài Gòn.

Bồn lừ chép miệng :

— Tụi nó tưởng lên Sài Gòn được vô Sở Thú, được ăn kem ba màu, được coi chiếu bóng đây mà. Tụi nó bị xí gạt.

Chương còn nói :

— Người lớn *dụ khị* tụi nó chơi súng thật bắn nhau.

Bồn lừ lại quen miệng chửi láo :

— *Pẹ, pở* người lớn. Đề tao ra... lừ tụi nó vào đây chơi với bọn mình.

Hưng mập vỗ con muỗi đốt cẳng nó cái *bộp* :

— Bắn nhau mấy ngày lận nhỉ?

Dzũng Đakao buông thõng đôi tay :

— Cóc hiền.

Bốn đứa trẻ không dám thắp đèn cầy. Chúng lại bóc bánh tét, bánh ú ăn với thịt kho nước dừa. Chập tối, không còn tiếng súng nữa. Bốn đứa trẻ rửa tay, lau mặt và *cút sê* con

tôm như tối hôm qua. Đêm không bao giờ dài với những giấc ngủ hồn nhiên. Sáng hôm sau, cả bọn cùng vụt thức trong những tràng đạn nổ liên hồi. Đạn bắn xối xả từ ngoài lộ vào và từ trong lộ ra. Đạn kêu chiu chiu, xé không gian. Những viên đạn đồng chúng có gặp nhau trên trời không nhỉ? Chắc chúng nó cũng biết chúng nó không ghét nhau nên chúng sẽ tránh nhau. Và chúng không phá vỡ vách ván nhà Bồn lừ. Hãy để những mũi súng chúc lên trời nhé, hỡi những người bắn súng. Xin đừng chĩa súng vào nhà tôi. Bồn lừ lắm nhảm cầu nguyện. Căn nhà nó, bố mẹ nó đã mất cả gần một đời mới xây dựng nổi. Nay đạn phá nát nhà nó, nó sẽ không có chỗ ở. Và rồi nó không còn được vui đùa với bạn bè. Sân cỏ hồn nhiên sẽ úa héo hết. Bồn lừ lại mất công oán ghét những người bắn phá nhà nó.

— Máy bay đã xuất hiện trên trời. Máy bay xà thấp, ngang qua mái nhà Bồn lừ. Nghe kinh khủng. Nhưng máy bay không bắn. Bốn đứa trẻ nằm ép bụng. Chúng muốn đất thật mềm để lún sâu xuống đất. Chương còn la hoảng :

— Chết rồi.

Bồn lừ trợn mắt :

— Chết cái gì?

— Không có *tăng sê* chui nắp đạn máy bay. Nhà mày có đồ đào đất không?

Hưng mập nói :

— Máy bay cóc bỏ bom đâu. Máy bay mình mà. Máy bay bay dọa thôi.

Dzũng Đakao bằng lòng câu nói của Hưng mập lắm. Nó ngừng đầu, chống má lên tay :

— Máy bay không bỏ bom Sài Gòn.

Chương còn cãi :

— Nhưng đánh nhau thì sẽ bỏ bom chứ. Máy bay mình ngày xưa đã bỏ bom xuống dinh Độc Lập thôi. Dinh Độc Lập còn bỏ bom, xóm này sẽ bỏ bom mấy hồi.

Bốn đứa trẻ bàn tán một hồi và chia thành hai phe. Một phe nói nhất định máy bay chỉ bay quan sát. Một phe nhất định nói máy bay sẽ bắn đạn lửa. Không phe nào thắng song bọn trẻ vẫn xuống bếp, dùng dao, mỗi đứa đào một cái hố tránh bom... trong nhà! Chiến tranh đã dạy khôn tuổi thơ, dạy khôn một cách ngờ nghệch. Không đứa nào kêu đói sốt cả. Chúng cởi áo, hi hục đào đất tránh bom đạn thay vì hi hục đào đất, lập trận giả, bắn nhau bằng đạn mồi. Đến chiều vẫn chưa xong *tăng sê*. Nhưng máy bay bay cao dần. Đạn dưới bắn lên. Đạn ngoài ngại ngần không bắn vào ngõ nhỏ.

— Tao đã bảo máy bay mình không bắn mà.

Dzũng Đakao hả hê nói. Hưng mập đưa tay quệt mồ hôi :

— Không ai nỡ bắn chết bọn mình đâu. Bọn mình cóc làm hại ai cả.

(kỳ sau tiếp)

bông hồng đỏ

Em đang đứng trong khung cửa sổ nhìn ra dãy thông dài tít. Những làn sương mỏng mờ mờ lấm tấm trên mặt kính cửa sổ. Trời chưa sáng hẳn em lên [ra đây đọc kinh và nhớ đến Mẹ thật nhiều. Mẹ biết không lúc này em bị ho hoài đó. Có lẽ tại vì cái không khí của vùng cao nguyên lạnh lẽo em chưa quen Mẹ nhỉ. Chừ em thấy thương chiếc áo len màu trắng Mẹ đan cho em để dành lên đây mặc cho đỡ lạnh, chai dầu xinh xinh em cất giữ để thoa lên cổ khi bị ho.

Giá có Mẹ bên em lúc này nhỉ. Chắc hẳn Mẹ sẽ ôm em trong vòng tay ấm nồng. Em ngoan ngoãn ngủ say sưa bên Mẹ như chú mèo con. Em còn nhớ vào những buổi sáng lạnh trời như thế này. Mẹ và em vo mình trong chăn ngủ ngon giấc cho đến khi bình minh đã lên cao, cao mãi trên đỉnh cây và chiếu vào phòng ngủ, qua những ô vuông một màu vàng vọt chói lọi. Có lẽ lúc ấy Mẹ mới đánh thức em dậy.

Trong nội trú em tập hòa mình sống chung với bè bạn, nhưng em lúc nào cũng thấy nhớ Mẹ quá. Em nhớ đến khung trời Sài Gòn ấm áp và hạnh phúc làm sao đi. Còn ở đây Đà Lạt lạnh sương mù lại lạnh nữa thành ra em thấy nhớ Mẹ quá đi.

Những ngày cuối tuần em đứng trong phòng học thấy bạn bè chúng nó có Ba Má lại rước

về. Mẹ chúng hôn chúng thật nhiều và bế bổng lên như con Miêu Miêu cơ đấy. Em thấy tủi thân làm sao cơ. Những giọt nước mắt âm ỉ lăn dài xuống đôi má đỏ hây hây.

Em không biết Mẹ có thương em không hở? Mẹ có nhớ em không hở? Nhưng em thấy nhớ thương Mẹ hơn bao giờ hết. Nhưng niềm thương nhớ trong em dâng lên tột đỉnh và lắng xuống trong niềm tuyệt vọng thật êm dịu. Vì em biết Mẹ ghét em lắm phải không Mẹ? Nên Mẹ không ở chung với em. Trí óc em thật non nớt không thể phán đoán rằng tại sao Mẹ gửi em lên đây học. Mãi ở vùng cao nguyên lạnh lẽo và hăm hiu làm sao đi. Em thấy kinh yêu Sœur Rose quá Mẹ ạ. Gương mặt Sœur phúc hậu và giọng nói của Sœur triu mến thay. — Êm dịu và ngọt ngào. Sœur dỗ dành thật khéo léo với những cô bé nội trú nhưng hay nhè hay nhớ Mẹ như em. Mấy lần em khóc đòi về với Mẹ. Sœur dỗ em là: « Mai Mẹ sẽ lên rước Hà về ngay mà. Ngủ ngoan nhá em. Sáng mai dậy sớm rồi Mẹ lại đón ». Em lằng lằng thấy niềm tin và sung sướng rạo rực trong tâm hồn bé nhỏ. Và em ngoan ngoãn ngủ một giấc no tròn. Trong giấc ngủ đêm ấy, em vẽ ra bao nhiêu cảnh đẹp của Mẹ của em. Mẹ hôn em thật nhiều và cho đến em một con mèo bằng thủy tinh thật ngoan thật thương vậy đó.

Đến sáng hôm sau em dậy thật sớm, đọc kinh. Em lầm bầm những câu kinh Sœur dạy cho em. Em tập cầu nguyện nữa mẹ ạ. Đọc kinh xong em hấp tấp ra khung cửa sổ nhìn xuống hàng thông xa tít dãy đặc sương mù trắng xóa như những đám mây trắng trên bầu trời trong

nàng tiên mùa thu

Như một nàng tiên dịu dàng
Mùa Thu đến vỗ về em khi mặt
em đầy nước mắt

« Cô bé hờn dỗi kia ơi !

Hãy quên đi những phiền muộn
vu vơ — trời xanh ngắt màu mây
tươi mát đang chờ đợi

Và quãng đường có gió hiu hiu
mát làm sao !

Này đôi mắt sáng ánh sao ơi !

Thôi chớp đi bờ mi cong nũng
nụ

Đưa tay đây — ta dắt cô bé đi
dạo một vòng — buổi chiều thu
đẹp thế này — cô bé nhớ hờn
quên ư ?

Ồ ! Đôi má lúm đồng tiền
Cô bé ơi — hãy cười lên đi —
để ta được ngắm 2 vết tròn
xinh — xinh như 2 viên bi
Và những chiếc răng con trắng
muốt như những hạt ngô đầu
mùa ».

Em xấu hổ ghê khi nghĩ có người
đang nhìn trộm như thế

và

như một nàng thơ con
em tung tăng ra vườn

Nắng mềm mại vương lên mặt
làm khô hết những giận lệ — gió
đong đưa làn tóc rối bay bay

Em đan tay vào nhau

để đôi mắt cũng mở to

Em mơ màng hình dung khuôn
mặt của nàng tiên mùa thu trong
ý nghĩ...

ÁO TÍM

buổi bình minh. Nhưng sáng ra Sœur vào phòng gọi em xuống lớp học. Em tần ngần hai mắt tròn xoe nhìn Sœur nhưng Sœur thật bình thản không để ý đến em. Sœur vuốt mái tóc bum bê ngắn cũn của em bảo :

— Hà xuống ăn quà sáng rồi vào phòng học.

Hai hàng nước mắt của em lúc này lăn dài trên má. Nhưng em vẫn dấu Sœur và bước vội xuống cầu thang. Em biết rồi Sœur gạt em đó. Em nghĩ chắc Sœur có tội nhỉ. Tại vì Sœur nói dối với em rồi để cho niềm tin trong tâm hồn em chấp cánh bay cao với vợ mà em không còn một khoảnh khắc để lưu luyến, để chấp nối từng khúc mơ, từng niềm tin rạo rực trong đêm qua.

Em ngồi ở khung cửa này cũng lâu rồi Mẹ ạ. Em nghĩ nếu Sœur lên đây bắt gặp em dậy sớm. Có lẽ em sẽ bị quý gối như những cô bạn của em đó. Nhưng em không sợ Mẹ ạ. Mẹ đừng bảo em bướng bỉnh nhá. Mà em ngoan lắm cơ Mẹ ạ. Tại vì em yêu và nhớ Mẹ hoài hoài đó.

Hai mắt em chớp thật nhanh. Chừ em mới để ý thấy trên dãy lan can những chậu bông hồng đã nở nhụy rồi cơ. Em thích quá Mẹ ạ. Có một bông hoa xinh ơi là màu đỏ thắm như con tim ấy. Em nhớ Sœur Rose nói bông hồng đỏ tượng trưng cho sự yêu thương Bố Mẹ. Có đúng như thế không hở Mẹ ?

Những giọt sương rung rinh trong nhụy hoa óng ánh màu thủy tinh rực sáng như đôi mắt tinh anh của vì sao đó Mẹ. Lát nữa em sẽ chỉ cho Sœur Rose biết và em sẽ xin một bông hoa đẹp nhất cắm vào lọ thủy tinh Mẹ nhé.

Tiếng cửa mở thật khẽ và êm ái. Em

ngước đầu lại. Sœur Rose hiện ra hiền từ và khả ái như một thiên thần hay một cô tiên nhân ái. Đôi môi em mấp máy nhưng chẳng nói một lời nào. Em sợ hãi nhìn Sœur cúi mặt.

— Hà! sao em ngồi ở góc thế kia. Coi kìa đôi môi em tái rồi đấy Em bớt ho chưa hở ?

Em ấp úng nói :

Dạ thưa Sœur... em bớt.

— Em bớt là khỏi hẳn đấy. Thế mà không vâng lời Sœur rồi. Ra ngồi góc thế kia.

— Dạ... em xin lỗi Sœur.

Sœur lại gần em Mẹ ạ. Rồi Sœur hôn lên trán em nói :

— Hà thích làm gì nhất hở ?

— Em thích làm thiên thần Sœur ạ,

—Ồ thiên thần hả ? Nhưng mà phải ngoan cơ đấy. Thế Hà đã ngoan chưa?

—

— Phải ngoan nhá, chăm học và đọc kinh nữa đấy. Em ráng tập sống trong đoàn thể nhá. Đừng nhớ Mẹ và khóc nhè nha. Cô bé 13 tuổi rồi, khóc hoài không sợ bị lêu lêu hở ?

Em im lặng, cúi gằm mặt xuống. Mái tóc bum bê phủ kín cả khuôn mặt. Lúc này em biết đôi môi em tái đi nhiều lắm và nhất là em sắp khóc nữa đấy. Ở nhà Mẹ còn gọi em là «búp bê hay nhè». Vậy mà Sœur lại bắt em tập làm «người nhớn», và không được nhớ Mẹ.

Mẹ ! em yêu nhất mà bắt em quên hẳn Mẹ đi hả Sœur ? Em giận Sœur rồi nhá. Sao Sœur không hiểu em Hà hả Sœur ?

Sœur nhìn em cười cười nói :

những sợi tơ trời

*Trên đỉnh cao của bầu trời xanh
buổi sáng*

*ôi buổi sáng tuyệt diệu ngoài
khung cửa của hôn em
khi những tiếng hát chim sẻ bắt
đầu riu rít điệu nhạc quen thuộc
trên mái nhà*

*cùng với ánh nắng thật trong và
thật đẹp nhẹ nhàng bước lên cửa
sở nhìn em*

*báo hiệu cho em biết đêm đã trốn
cho mặt trời thức dậy
em thường thấy những đám tơ
trời lặng lẽ trôi đi
trôi đi thản nhiên như cuộc sống
hằng ngày của em*

*đề đến một nơi nào đó
đến nơi nào
(làm sao em biết được)
em cảm thấy thương những đám
tơ ấy vô cùng
em gọi đó là những sợi tóc mây
lạc loài bơ vơ nổi trôi*

*một đời không định hướng
để thương nhất của ông trời
ôi những sợi mây trắng thật đẹp
đã cho em nhìn thấy
thật rõ kỷ niệm những ngày
tháng cũ nơi quê nhà
Quê nhà ngày xưa em đã sống
thật êm đềm hạnh phúc
hỡi những đám tơ trời lẻ loi
kia ời*

*hãy bay hoài bay mãi
cho em được thấy quê nhà lung
linh trong đó...*

NGUYỄN THỊ PHÚC YÊN

— Hà chả làm thiên thần được đâu. Hà hay nhè và nhớ Mẹ lắm.

— Như vậy thì không được làm thiên thần hả Sœur ?

—Ừ. Thế em có thích gặp Mẹ ngay bây giờ không ?

Em ngẩng vội khuôn mặt lên. Những sợi tóc loà xòa trên tóc che mất một con mắt của em. Nhưng Sœur đã nhìn thấy đôi mắt em rực sáng và tinh anh hơn bao giờ hết (!) Nhất là đôi môi em không còn tái nữa. Em lắp bắp nói trong sung sướng :

— Thật không Sœur ?

Sœur vắn về chiếc khăn quang cổ em nói :

— Sœur tiếc vì một thiên thần bé bỏng sắp xa Sœur mãi mãi.

Em chớp chớp đôi mắt. Em hiểu lời mờ câu Sœur nói, nhưng còn thắc mắc.

— Sœur nói gì em không hiểu?

— Em muốn hiểu ngay hử ?

— Vâng.

— Này nhá đề Sœur hỏi em câu này nhá.

— Vâng Sœur cứ hỏi.

Em thương ai nhất hả ?

— Dạ Mẹ em.

— Còn Sœur ?

— Dạ em... em thương nhì.

Em thấy đôi mắt Sœur long lanh nhưng hơi buồn thì phải. Em chả dám hỏi thêm và ngồi im luôn.

— À sáng nay Hà ngồi ngoài cửa sổ làm chi thế ?

— Dạ... dạ... em nhớ Mẹ.

— Có thể thôi à.

— Em có đọc kinh và nhìn dây lan can. Nhìn xuống thung lũng và hàng thông xanh.

— Thế ở dây lan can em có thấy cái gì lạ không ?

Em chớp mắt, kiễng chân lên lên nhìn ra cửa sổ.

— A, em có thấy.

— Em thấy gì nào ?

— Những đóa hoa hồng Sœur ạ.

Sœur mỉm cười mở khế cánh cửa kéo em ra lan can. Những cơn gió thổi vi vu. Em thấy lạnh lạnh ở đầu môi. Sœur bảo :

— Em thích bông hồng không ?

— Có Sœur ạ. Bông hồng đỏ cài vào ngực bên trái thì trong con tim có Mẹ hoài bên em nhỉ.

— Sao lại để bên trái hử em ?

— Dạ tại vì con tim nằm bên trái Sœur ạ.

— Thật không ?

— Thật ạ. Sœur để thử xem.

Sœur cười vang. Em len lén đặt bàn tay trái lên ngực bên trái. Em im lặng lắng nghe tiếng con tim nhịp đều hòa.

Sœur cho em hai bông hồng đấy. Em hái đi.

— Thật hả Sœur ?

(xem tiếp trang 31)

đôi mắt biết nói

*Em thường nhìn sâu vào đôi mắt
ấy*

Trong mỗi lần gặp nhau

Với hàng mi cong vút

Với ánh mắt long lanh

Đó là một đôi mắt biết nói

Và thật là linh động khi nhìn em

*Mắt mở to đầy vẻ âu yếm ngọt
ngào*

*Em muốn chìm ngập trong tình
thương chan chứa đó mãi mãi*

*Rồi em cứ nghĩ, nếu lỡ một mai
kia*

*Đôi mắt ấy có nhắm lại muốn
đời*

*Thì đó quả là 1 điều bất hạnh
cho em*

Nhưng luôn luôn

*Em vẫn có thể hình dung lại được
đôi mắt tuyệt vời kia
một cách thật rõ ràng*

XUÂN HOA

ngày xưa còn bé

NƯỚC MẮT CỦA TÔI

THẢO TRƯỜNG

Năm lên tám tuổi tôi vào nội trú Ecole Servir Vạn-Khoảnh (một chi nhánh của những Ecole Servir do Cố CAO chủ trương ở Nam Định) Trường chiếm một khu đất rất đẹp bên bờ đê, trên triền Sông đào gần đập Tát giang, cách thành phố Nam định chừng mười cây số và cách làng tôi cũng vào khoảng mười cây số. Hồi đó tôi học lớp Enfantin. Tôi là học sinh nội trú nhỏ nhất và hay khóc nhất. Tôi khóc như mưa như gió ngay từ lúc theo Thầy tôi, anh cả tôi đưa đến trường. Ngồi trên chiếc thuyền nan trong chuyến đi đó, thầy tôi chép miệng phàn nàn với anh tôi «thằng này nó khóc như cha chết vậy».

Đồ đạc quần áo tôi mang theo đựng cả trong chiếc hòm gỗ (rương), khi ấy tôi đã được may những bộ quần áo mới, nhưng những đồ mới đó không làm cho tôi vui mà dùng khóc được. Về sau này tôi mới nhận ra được là mình như một kẻ có hạch nước mắt rất nhạy. Bây giờ tôi cũng vẫn còn khóc như thế. Ai xúc phạm gì tới tôi hay một chuyện mũi lòng nào đó cũng làm tôi chảy nước mắt dễ dàng.

Nhưng có một điều là tôi khóc rất chân thành, rất xúc động. Khóc như một kẻ đau khổ thực mặc dù nông nổi xảy ra không có gì đáng khóc cả nếu như người ngoài nhìn vào.

Tôi học ở Ecole Servir Vạn Khoảnh được một năm thì trường bị bão sập mất ngôi nhà ngôi một tầng. Về sau tôi phải chuyển xuống

trường Nam Định. Các bạn nội trú của tôi hồi đó có lẽ đều nhớ tôi bởi cái đặc điểm hay khóc của tôi. Còn tôi đến nay tôi vẫn nhớ rõ từng người. Những người còn sống sau mấy chục năm chiến tranh. Có anh đã là linh mục. Có anh đã là một kỹ sư chánh sự vụ ở Hỏa Xa. Có anh đi làm chính uỷ trong quân đội Cộng sản. Có một anh mới đây tôi nghe nói bị đưa ra tòa vì tội tham nhũng. Từ lâu nay tôi không gặp được ai nhưng tôi vẫn còn nhớ những khuôn mặt của các anh đó mỗi khi có ai kể lại chuyện bạn bè cho mình nghe. Và những khuôn mặt tôi nhớ lại rõ nhất là những khuôn mặt khôi ngô thuở nào trong nội trú Vạn-khoảnh. Nhưng riêng khuôn mặt khóc lóc thảm thiết của tôi thì tôi chỉ nhận ra một cách lơ mơ. Bởi có bao giờ mình soi gương khi mình khóc đâu. ●●●

mùa thu và tuổi ngọc

Em có đôi mắt tròn xoe, em có hai bàn tay nhỏ nhắn, em có một mái tóc ngang vai rẽ làm đôi cột hai cái nơ bên cạnh.

Và duy nhất,

Em chỉ có một lòng mơ ước. Chỉ một và mãi mãi không bao giờ thay đổi.

Đôi mắt em thơ ngây mở lớn khi ngồi bên cửa sổ nhìn ra ngoài vườn đếm những lá vàng rơi rụng.

Em tự hỏi: Ừ sao lá không mãi ở trên cành, sao lá không mãi là màu xanh. Để khu vườn xanh mướt, để khu vườn tươi mát, để khu vườn là bóng mát của tuổi thơ. Và để em tự tay bắt những con sâu ở đậu.

Mùa thu đã về rồi đấy ư?

Em rời khung cửa sổ vụt chạy như loài chim bé bỏng vì không thể nào đếm hết, mắt em đã mỏi lắm rồi.

Với đôi chân nhanh nhẹn, với hai bàn tay nhỏ nhắn em nhặt hết lá vàng gom về một chỗ. Xong, em quay lại nhìn. Ô! Em khẽ kêu lên: sao lá cứ rơi hoài thế nhỉ?

Và ước mơ đọng đầy trong mắt: lá xanh ơi! mãi là bóng mát để hắt vào cửa sổ để che chở em nghe.

HẢI BÌNH

cầu tre bắc ngang con sông nhỏ

KIM HOÀN

Quê ngoại con bây giờ đâu còn gì nữa hở mẹ? Khói lửa chiến chinh đã xóa mờ hình ảnh ngôi nhà ngoại và mảnh vườn thân yêu đã giữ của con biết bao nhiêu là kỷ niệm.

Mẹ ơi! Làm sao con quên được Châu Đốc, nơi mà cứ mỗi lần phượng nở, con đến sống với chuỗi ngày êm đẹp.

Con nhớ rõ từng nét dễ yêu của ngôi nhà ngoại, từng trái mãng cầu ngọt lịm, từng trái ổi chua sai oằn, đến nhịp cầu tre bắc ngang con sông nhỏ, mà anh Tuyến thường dẫn con ra đấy ngồi câu cá, con còn nhớ cây phượng trước sân nhà, những cánh hoa màu máu ấy dễ thương làm sao! Con thường đến ngồi dưới gốc phượng, nhặt hoa rơi cài lên tóc, rồi cây bàng nữa mẹ ơi! Sao nhà ngoại có nhiều cây của tuổi học trò thế hở mẹ? Con lấy lá bàng kết thành vương miện đội lên đầu, mẹ thường ôm con vào lòng và mừng yêu:

— Công chúa của mẹ điệu thế, đội vương miện lại còn cài hoa nữa cơ à? Dễ ghét ghê đi ấy.

Con mắc cổ dấu mặt vào vòng tay siết chặt đầy thương yêu của mẹ...

Có những buổi chiều, nắng đẹp nhuộm vàng sân cỏ, chúng con ra ngồi nơi đó thả diều, những cánh diều bằng giấy màu thì nhau quện vào gió, mẹ biết không? Con gái mẹ nhìn mãi không thấy chán, và còn mơ ước được làm cánh diều để tung bay giữa bầu trời xanh rộng, làm bạn với chim và nghe Bác gió thổi thẽ bên tai khúc nhạc êm đêm.

Mẹ ơi! Bây giờ cây phượng trước trường con đã nở vài bông hoa, nhìn màu hoa ấy, con lại nhớ đến kỷ niệm nơi quê ngoại, mùa hạ này, con không còn về quê ngoại, chỉ tại chiến tranh cả đấy hở mẹ? Chiếc cầu nhỏ, ngôi nhà, mảnh vườn thân yêu... tất cả đều mất đi, bao nhiêu hương vị mặn nồng của quê ngoại.

Mẹ ơi! Còn Hà Tiên nữa, Hà Tiên! hai tiếng ấy con yêu thương từ ngày còn tằm bé, khi con biết

rằng, đó là nơi chôn nhau cắt rún, con đã mở mắt chào đời và lớn lên giữa vùng đất ấy, con quen thuộc từng bờ đê ngõ hẻm, con đường có hàng me nước chạy dài và rừng dương xanh muôn đời rũ lá làm bóng mát che cho con mỗi lần con đi học, con thương hàng dừa ven bến Đông Hồ, chiếc băng đá nơi Đài Kỷ Niệm, Con yêu những đêm trăng sao đầy trời, núi Tô Châu nằm như hình con voi, in đậm giữa vùng trời nước bao la, nhìn ánh sáng lập loè từ chiếc « cốc » nhỏ trên núi, con ngỡ đó là cặp mắt thật sáng của chú voi khổng lồ.

Con nhớ cái ao nhỏ trước sân trường, có hoa lục bình nhuộm đầy màu tím nhạt, cứ mỗi giờ chơi, con và các bạn ra hái mang vào lớp đặt trên bàn học, rồi chọn từng cánh hoa xinh để tặng cho nhau.

Mẹ ơi! Rồi bãi Mũi Nai, Thạch Động, Dừa Ba Ngọn... bao nhiêu hình ảnh của xứ Hà đều khắc ghi trong tâm trí con đó mẹ ạ!

Hà Tiên! vùng đất nhỏ quê hương không bị bàn tay chiến tranh tàn phá, còn Châu Đốc, quê ngoại phải chịu biết bao cảnh tang thương vì khói lửa. Mẹ ơi! Con nguyện cầu cho đất Việt thanh bình, cho Hà Tiên mãi mãi đẹp xinh, cho Châu Đốc bóng hình không phai nhạt.

● ● ●

Thư từ, bài vở gửi về DUYÊN ANH, Tòa soạn Tuổi Ngọc, 38 Phạm Ngũ Lão, Saigon. Ngân phiếu, thư bảo đảm và mọi giao dịch về tiền bạc xin gửi về VŨ MỘNG LONG cùng địa chỉ trên.

In tại nhà in Nguyễn đình Vượng — Giấy phép số 641-BBT-NBC-HCBC.

GIỜ RA CHƠI

NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

KỶ CHÓT

Vẫn những cuộc dạo phố, đi xem suối, vào các vườn trồng cây, trồng hoa, những buổi chiều, những buổi sáng vui chơi trong các quán, những câu chuyện nói với Khôi, những cuộc nói chuyện tay ba với Lãm, những buổi chú Quyền lái xe đi nhặt chúng tôi từng đứa một, ở dọc đường, về nhà ăn cơm. Một tháng sống ra ngoài lề lối một chút, chúng tôi chỉ còn một ngày hôm nay nữa, mai sẽ trở về Sài Gòn và bắt đầu lại những kỷ luật cũ.

Chú Quyền bảo :

— Các cô các cậu nhất định về sao ?

Lãm nói :

— Cháu hết muốn tập chịu cái lạnh ở đây một mình rồi.

Chú Quyền cười :

— Vậy thì khi nào cháu kiếm ra được kẻ muốn chịu chung sự khổ cạnh với cháu thì cháu cứ lên đây chú sẽ cho ở nhờ.

Chú Quyền cũng nói tôi có đôi nét phảng phất giống người đàn bà đã chết của ông, giống người đàn bà đó khi bà còn trẻ, giống đứa con gái mà ông bà đã không sinh được, ông cũng nói cảm thấy buồn chán mỗi sáng thức dậy, hay đêm đêm trở về nhà thui thủi một mình,

những bữa ăn sáng, những bữa ăn trưa, những ly rượu uống một mình trong cái lạnh lẽo của Đà Lạt khiến ông bắt đầu ớn, nỗi buồn thăm cô quạnh đó, e sẽ làm cho ông già nhanh hơn nữa. Tôi không biết ông nói đùa hay ông nói thật, ông ngỏ ý muốn xin tôi làm con nuôi. Tôi quá trẻ để trở thành vợ kế ông, nhưng lại quá già để làm con nuôi ông. Tại sao cái ý muốn kỳ cục đó ? Thôi tôi chỉ nên coi như những lời nói đùa của ông.

Buổi sáng chúng tôi ra phi trường ông đã tự lái xe đưa chúng tôi đi. Ông cũng ghé qua chợ mua cho tôi và Lãm một đứa một bó hoa hồng, mua những giỏ trái cây về làm quà cho nhà ở Sài Gòn. Đi quanh những dãy hàng hoa và trái, đó là lúc tôi lại muốn ở lại Đà Lạt. Cái không khí lạnh tanh của sớm mai trên những bụi thềm lấm tấm ướt nước, nước rớt ra từ những bó hoa lớn, được mang từ các xe vào chất trong các thùng để bày bán, có thể đó chỉ là những hạt sương đọng lúc đêm khuya. Những trái cây cảm mát tay, buổi sáng trên các mặt hàng rực rỡ, học trò tấp nập đến trường, những tấm áo đủ màu bay tung trong gió sớm. Tôi thở hơi thở của hồ nước sáng cái ánh

sáng âm u của một ngày vừa rạng trong sương.

Chú Quyền hỏi :

— Các cháu muốn mua gì nữa không ?

Lãm nói :

— Cháu chỉ còn muốn mua lại những ngày hè.

Chú Quyền chia những gói đồ cho chúng tôi cầm ra xe.

Ông vừa cười vừa bảo :

— À, vậy thì chú cũng muốn bán lại tuổi già của chú đây. Nhưng có lẽ tại chú quá giàu nên không có ai có đủ tiền để mua cả.

Tôi nói nhỏ với Khôi :

— Sao Khôi không nói gì từ sáng tới giờ ?

Khôi nhìn tôi bảo :

— Sáng nay chị không chải đầu à ?

— Tôi lười quá.

Chú Quyền quay sang bảo tôi :

— Hãy lên trên này học Chính Trị Kinh Doanh.

Tôi hỏi ông :

— Sao vậy, chú ?

Vì như thế, tôi tin cô sẽ dễ giải quyết những công việc bất ngờ hơn học văn chương.

(xem tiếp trang 22)

một loài chim bé nhỏ

ĐINH TIẾN LUYỆN

— Người ta may áo và chải chuốt các cô búp bê thì khéo lắm, nhưng khi người ta chải tóc và cắt móng tay thì người ta cứ « mẹ cơ ». Chao ôi con « búp bê » của mẹ nhớ rồi đấy !

Chi liền « ừ » và sà vào lòng mẹ làm nũng ngay.

Chiếc bàn học của Anh Chi cũng đặt trong căn phòng ấy. Thường là có thêm lọ ô mai, hộp bánh hoặc kẹo trong ngăn bàn nữa. Chiếc bàn, căn phòng này quen thuộc hàng ngày đối với tôi, cũng như những bài toán chia phần hoặc những bài luận tả cảnh tôi giảng cho Chi. Và cũng quá « quen thuộc » khi tôi bắt « họ hàng » với những trái ô mai và những viên kẹo ngọt môi ngọt miệng của tuổi Anh Chi.

Đôi lần những viên kẹo ngọt có giọt rượu ở trong. Những giọt rượu thật nhỏ nhưng cũng có khi làm tôi say. Buổi chiều khi tôi sang với Anh Chi.

— Lâu lắm anh Huy chả kể chuyện cho Chi nghe gì hết.

— Anh có biết chuyện gì đề kể đâu nào.

— Anh Huy nói dối thế, Chi biết mà.

— Nhưng anh quên hết rồi.

— Anh Huy lại dối nữa.

— Được rồi, Nhưng Chi phải nghe anh nhá !

— Chi đang đợi nghe mà.

— Ngồi ngay ngắn lại.

— Rồi ạ.

— Hai tay đặt trong lòng

— Rồi ạ.

— Hãy lắng nghe đây

— Sẵn sàng.

— Ông Tư có 90 mét vải đem chia cho 3 người con...

Chi hét lên và cô để chồm tới dấn vào yai tôi lia lịa.

— Anh Huy làm bộ để lừa Chi nhá.

Nhưng tôi làm nghiêm gỡ tay Chi ra :

— Anh không đùa nữa đâu.

— ...

— Lấy vở ra đặt trên bàn.

Tôi ra lệnh. Chi làm theo y lời, mắt tròn cô bé không rời nhìn tôi. Có lẽ cô bé đợi tôi cười như mọi lần. Nhưng tôi không cười.

— Bây giờ học toán. Chăm chú nghe đây.

Chi ngoan ngoãn nghe tôi đọc và viết. Làm xong bài toán, cô bé nhìn tôi thật lâu. Không thấy tôi nói gì, cô bé lại bên cửa sổ, đứng nhìn ra ngoài vườn. Tôi yên lặng xem bài. Một lát, tôi khẽ gọi :

— Chi này.

— Dạ.

— Lại đây với anh.

Chi ngoan ngoãn bước tới bên tôi, ở mép bàn bên, nhưng mặt vẫn không nhìn lên.

— Chi này.

— Dạ.

— Khóc hở ?

Yên lặng, ngón tay út của Chi di nhẹ trên mặt bàn.

— Học trò giỏi lắm cơ. Toán đúng cả ba đáp số đấy.

Chi khẽ ngược lên nhìn tôi : Đúng là đôi mắt nai ướt. Tôi vòng qua cạnh bàn, ngồi xuống bên cô bé:

— Người ta làm nghiêm một tí thôi mà.

Chi phụng phịu :

— Anh Huy làm Chi sợ thấy mồ.

— Chứ sao Chi bảo cái bộ mặt anh làm nghiêm không được, trông muốn cười lắm.

— Nhưng hôm nào cơ kia.

Tôi làm cho Chi cười ngay. Tuổi ngọc của cô bé mau hờn, mau vui như thế đó. Chi cúi nhẹ vào cánh tay tôi :

— Từ nay anh Huy không... hư thế nữa nha.

Tôi reo lên :

— A ! học trò giỏi nhỉ. Lười mà không học là phải đòn ấy chứ.

— Ai đánh đòn cơ ?

— Thầy giáo.

Chi nhìn vào mắt tôi :

— Anh Huy chả có dáng làm thầy giáo tí nào. Họa may...

— Họa may làm sao ?

— Họa may chỉ có làm thầy giáo của một học trò thôi đấy.

Tiếng nói của Chi trong vắt như giòng nước suối, cuốn trôi mau hết cả những hạt cát nghĩ ngợi của tôi.

Tôi với Chi đứng ở khung cửa sổ nhỏ nhìn ra vườn. Nắng buổi chiều đã bắt đầu ngái ngủ trên các cành cây hoa dại gầy ngoài ấy. Chi đứng sát bên tôi :

— Anh Huy này, mẹ bảo anh dạo này bận học lắm hở ?

— Ừ.

— Anh Huy đem hết sách sang học với Chi nhá.

— Học chung với Chi hở ?

— Vâng.

— Nếu có đoạn nào bí, Chi làm cô giáo cho anh nha.

— Ừ. Chả phải vậy. Nhưng Chi sẽ biết hôm nào không thuộc bài là tại anh Huy ham đi chơi.

— Và sao nữa ?

Chi ngả mái tóc vào cạnh tay tôi. Con gió chiều đang lao xao trong đám lá cây Hoàng Hậu ngoài kia.

— Và Chi sẽ pha cà phê sữa cho anh Huy mỗi tối, mỗi sáng.

Tôi lặng thinh nhìn ra ngoài vườn để mặc cho gió mơn man trên mặt trong cổ áo tôi. Tôi lặng thinh để nghe xao động làm rộn rã tuổi lớn lên, tuổi học trò nhiều vụng dại của tôi.

— Anh Huy ơi !

Chi níu lấy tay tôi :

— Cúi xuống nghe Chi bảo nè.

— Gì hở ?

Chi bók viên kẹo và bỏ nhanh vào miệng tôi.

— Anh Huy biết tại sao Chi lại bảo anh không có dáng làm thầy giáo không ?

— Anh không tin thế.

— Ngay cái chuyện mà anh Huy thích ngậm kẹo là đã không làm thầy giáo được rồi. Thầy giáo gì mà lúc nào cũng ngậm kẹo ấy nhỉ ?

— Đó là tại học trò chớ bộ.

— Vâng, bởi thế nên anh Huy mới làm thầy giáo của một học trò thôi.

Chi cười với tôi, trong hơi thở ngọt của những hạt đường đang tan trên môi cô bé khoe chiếc răng khênh ở khoe miệng xinh thật là xinh.

Nhìn Chi cười, tôi muốn ngồi ngoan ngoãn để kể cho cô bé nghe bao nhiêu ngàn truyện cổ tích đẹp. Những truyện cổ tích sẽ cho Anh Chi bé nhỏ một đôi cánh tuyệt vời để Chi là chim, Chi tung cánh bay cao thật là cao. Lạy trời cho ý nghĩ của tôi cũng đơn thành như những viên kẹo, những lời nói và những nụ cười tinh anh ấy. Đề tôi

cũng là một loài chim, đưa tâm hồn lên cao, bay sát bên Anh Chi, ở một khung trời rộng, có lẽ là quê hương của Chi. Và ở đó, chắc vẫn là nơi mà hoài hoài tôi còn phải ngửa mặt lên.

Khi nhìn thấy Chi đẹp, như nụ cười đẹp của Chi. Và đẹp thần thánh của tuổi thơ, tôi muốn những hạt cát nghĩ ngợi trong tâm hồn tôi trôi đi hết. Để tôi đứng bên Anh Chi nhưng bao giờ cũng còn một khoảng cách. Đó là sự kính trọng. Y như một đứa trẻ có những ngón tay dơ mà không dám đặt trên tờ giấy trắng vậy.

Có những lần tôi ngắm Chi (viết bên ánh đèn, Chi trông ngoan như một con nai đang ngậm cỏ hay đang uống nước. Con nai hiền có đôi mắt tròn long lanh và hay chớp, có đôi má và đôi môi lắm vôi vĩnh, đôi hờn. Vẻ đẹp trong suốt như một pho tượng thủy tinh, pho tượng có bậc đứng cao hơn mà đôi mắt người ngắm bao giờ cũng ngược lên, chỉ vừa viết vừa nhấm ô mai. Cô bé ngừng lên, đôi mắt bờ ngỡ ;

— A, sao anh Huy nhìn Chi lạ quá vậy.

Tôi luống cuống nhìn lên trần nhà vu vơ... Chi buông bút chạy sang chỗ tôi đứng. Cô bé leo lên ghế rồi ngồi trên mặt bàn, có vẻ giống một con mèo tinh nghịch.

Chi bảo :

— Anh Huy nhìn Chi đi. Anh Huy mở mắt thật lớn cơ... chơ chợp đi Chi xem nào.

Thật là tôi có một chút bối rối, nhưng tôi làm theo ý anh Chi mà không khỏi muốn cười :

— Sao bỗng dưng Chi lại bắt anh làm thế ?

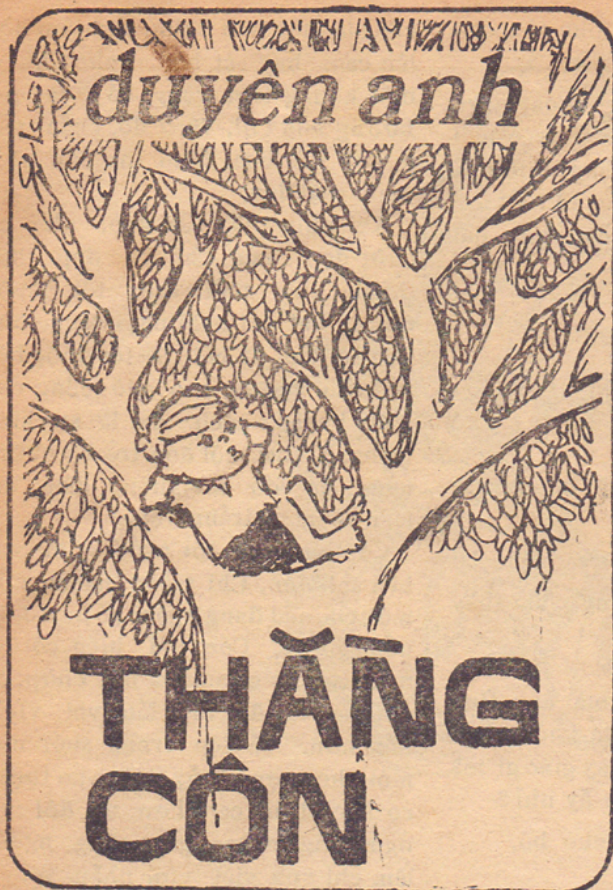
— Mắt anh Huy trông buồn lắm nhá.

— Xạo ghê. Ai bảo Chi thế ?

— Tự Chi biết. Anh Huy xòe bàn tay cho Chi coi.

Tôi biết rằng, tuổi kẹo hồng, ô mai của Chi chẳng bao giờ có một vầng mây đục nghĩ ngợi, nhất là chẳng giống như mẹ cô bé. Đôi khi bà vẫn thường nhắc nhở hay tính toán cho tôi điều này hay điều nọ. Tôi sung sướng về những điều đó, vì tôi chẳng có bạn, chẳng có ai chỉ lối cho tôi.

(kỳ sau tiếp)

Thăng Côn là cuốn thứ hai sau Thăng Vũ trong bộ truyện dài Về Buồn Tỉnh Lỵ gồm sáu cuốn.

86

Luyến lại ăn. Nó gọi tiếp :

— Một.

Luyến ra tường bà bị tướng ông của Côn bắt đúng. Côn cười :

— Hi hi, tướng ông bắt tướng bà ăn vụng. Chui đi, Luyến !

Côn khiêu khích Luyến !

— Một nữa.

Con sĩ điều bây giờ là chúa tể. Côn ăn luôn và gọi, ba cây. Nó vật bài liền vì xe pháo mã điều mất hai tướng, kẻ như vô địch. Mỗi người phải ăn hai cây mới hòa. Luyến ăn ba cây. Nó vật sang chỗ Ngọc một cây :

— Hai cái đệt mũi.

Côn vật tiếp cho Ngọc một cây :

— Hai cái đệt mũi

Thúy nhanh nhẩu :

— Côn cho Thúy nợ bốn đệt nhé, Côn nhé ?

«Côn nhé», hai tiếng ấy sao mà êm ái thế. Côn lặng người đi. Nó không trả lời Thúy. Luyến đã vợ một nắm bài, xếp gọn, cầm trên tay. Nó hạch Ngọc :

85

Hai cây đỏ giống nhau kết thành một đôi. Xe pháo mã đen hay đỏ là bộ ba. Tướng sĩ tượng cũng vậy. Ai cầm bài cuối cùng còn tướng ông, tướng bà mà làng gọi hai cây thì tướng ông, tướng bà đi... «tháo tổng». Hai cây đen hay ba cây đen sau rốt, làng không ai bắt được, người đánh «ăn kết» tức là ăn gấp đôi tiền làng. Bọn thăng Côn không bao giờ kêu đúng tên con bài cả. Chúng nó đặt tên cho từng quân.

— Vần cánh, Thúy lật bài lên.

Thúy hồi hộp nói :

— Xe đen.

Ngọc đẩy con bài vào giữa :

— Chui.

Luyến khoái chí :

— Mừng quá, đây xe ông Lê văn Định sơn đỏ. Xe đỏ đè xe đen.

Thúy úp con xe đen vật lên con bài chui của Ngọc. Luyến ta hí hửng :

— Đòi cây.

Luyến chờ làng đặt bài xuống chiếu, lật lên :

— Voi đỏ

87

— Ngang mặt cao cao một tí.

Ngọc năn nỉ :

— Cho nợ đi.

Luyến lắc đầu :

— Vừa mới được ván đầu, phải mở hàng chứ.

Và nó đệt sắp bài cứng vào mũi Ngọc hai cái nên thân. Ngọc xoa mũi :

— Lát thua đừng có ăn vôi nghe chưa.

Luyến bĩu môi :

— Đây đâu thèm ăn vôi.

Nó nheo mắt :

— Đến phiên mày đệt, Côn ạ !

Côn vợ tất cả bài lại, trang lia lia :

— Bắt cái đi Luyến, Côn cho nợ.

Bốn đưa tiếp tục chơi tam cúc. Côn đỏ, được hoài. Thúy nợ Côn đến một trăm cái đệt. Ngọc đã trả thù Luyến. Nhưng sau đó, chúng nó giao hẹn lúc nào thôi hãy đệt một lượt. Thúy cũng nợ Luyến hai chục đệt rồi. Gần tối, Ngọc phải về nên bàn tam cúc tan. Chơi ba

người càng thích nhưng Luyến đã chán đánh tam cúc ăn đệt. Nó muốn chuồn về nhà ngồi đánh kè bắt với anh chị nó ăn tiền cơ. Còn rủ Ngọc ở lại, con bé khăng khăng đòi về. Luyến tính sổ nợ. Nó dơ cổ bài :

— Thủy, dơ mũi ra ! Đây đệt nhẹ thôi.
Còn nắm lấy cổ bài :

— Mà còn tao mười lăm đệt, tao trừ cho Thủy :

Luyến ngó Côn, cười xỏ :

— Mà nợ gì nó mà đòi trừ ? Ờ, mà đệt ông mười lăm cái đi, ông đệt lại nó hai mươi cái. Mà bảo mà ghét con gái mà ?

Côn chối bai bai :

— Tao bảo bao giờ ?

Luyến lượm hạt dưa, cắn tanh tách :

— Năm ngoái, mà quên à ?

Côn cứng họng, chẳng biết nói sao. Cuối cùng, nó cù nhay :

— Hòa cả làng. Giao hẹn rồi.

Luyến cãi :

— Giao hẹn gì ?

— Đang chơi bỏ về không được đệt.

Luyến đứng dậy :

— Từ nay không chơi với mày nữa, mày ăn gian cho con Thủy.

Luyến bỏ về. Côn giữ Ngọc lại. Con bé không chịu. Con bà cô này dễ ghét. Nó muốn cầm cổ bài đệt vào mũi con Ngọc cho xưng đồ lên. Côn không về. Nó muốn ngồi bên Thủy mãi mãi để đánh tam cúc và bênh vực Thủy. Nhưng hết người đánh tam cúc rồi. Thủy bảo hai người chơi buồn lắm vì biết hết bài của nhau. Căn phòng còn hai đứa. Chúng nó cắn hạt dưa, ăn mút và nhìn nhau. Đói mắt con Thủy ban đêm cũng long như ban ngày.

— Côn này, Luyến nó không chơi với Côn nữa thì Côn chơi với ai ?

— Côn chơi với Thủy :

— Thủy không biết đá bóng.

— Cần gì đá bóng, Côn chán đá bóng rồi.

— Thế Côn thích gì ?

Côn muốt nước bọt ừng ực. Hạt dưa không làm nó khô cổ đâu. Nó muốn nói « *Côn thích chơi với Thủy* » mà chẳng dám nói. Côn vừa

bảo « *Côn chơi với Thủy* ». Tiếng « *thích* » nào khó khăn chỉ mà Côn không dám nói. Nó nhón miếng mút gừng bỏ vào miệng :

— Muốn cho con chim cu nó gáy, Thủy đừng mở miếng vải che kín cái lồng, Thủy nhé !

— Sao thế ?

— Chim nó xấu hổ.

— Nó xấu hổ thì nó không gáy à ?

— Ừ.

— Buồn cười nhỉ ?

— Ừ.

Đồng hồ trên tường điểm boong boong tám tiếng. Dưới nhà, bác Thủy đang đánh chẵn. Côn bước ra cửa. Trời đã dứt mưa và ngập đầy bóng tối.

— Côn về đây, Thủy ạ !

Tới hè, Côn ngoái cổ dặn Thủy :

— Thủy đừng chơi với thằng chó Hội nhé !

Thủy hỏi theo :

— Sao thế hở, Côn ?

Côn không đáp. Nó quẩn lại chiếc khăn

phủ la rồi bước nhanh. Đêm nay sẽ nằm mơ thấy nụ cười đầu xuân của Thủy.

mười hai

Khi những cây nêu vừa hạ và khi vôi bột rắc dưới cửa mỗi nhà vừa sạch dấu vết thì tỉnh lỵ chuyển mình. Dân thị xã ngủ vui trong chăn ấm, sáng sau thức dậy mới biết có đảo chính. Nhật đã đảo chính Tây, Nhật chiếm tòa sứ, rút cờ tam tài xuống và kéo cờ mặt trời đỏ ối lên. Những nơi có Tây, Nhật chiếm hết. Ông Tây bà Đàm và Tây con bị Nhật bắt giam một chỗ. Trại lính khổ xanh, Nhật chỉ canh giữ chung quanh. Thị xã Thái Bình được phen kinh ngạc. Mọi nhà đóng chặt cửa. Đường phố vắng hoe. Lính Nhật phóng xe khắp đường, súng chĩa vào hai bên để thị uy. Đến trưa, có lệnh dân chúng phải mở cửa, buôn bán như thường. Lệnh được những người thông ngôn bắc loa đi trên xe cam nhông kêu gọi. Lệnh còn nhắc đi nhắc lại câu « *Quán đội Thiên Hoàng diệt thực dân Pháp và trao trả độc lập cho nước Việt Nam* ».

Từ một khe cửa hở, Côn đã nhìn rõ người thông ngôn Việt Nam đứng bên viên sĩ quan Nhật đeo kiếm trên xe: Người thông ngôn đó tên là Ban, bố Côn quen biết. Ông ta được dân thị xã kính sợ từ ngày lính Nhật sang Thái Bình. Chính ông Ban nói lớn «*Quân đội Thiên Hoàng diệt thực dân Pháp và trao trả độc lập cho nước Việt Nam*». Nước ta đã độc lập. Độc lập ra sao, Côn không hiểu nhưng nó mừng rỡ. Côn sẽ gặp lại thầy Đàn. Và chẳng bao giờ nó còn thấy lính sen đầm Tây vào trường bắt các thầy đem về sở mật thám.

Côn hỏi bố :

— Nước ta độc lập rồi hở, bố ?

Bố nó mắng :

— Con là trẻ con, biết cái gì mà nói nhảm.

— Ông Ban nói.

— Kệ ông Ban. Con lo học hành đi. Không ôn bài vở, mai mốt đi học theo sao kịp bạn bè. Bố đã dặn chờ nói chuyện độc lập.

— Rồi thầy con có về Thái không ?

— Bố không biết. Đêm qua lính Nhật nổ súng, con chớ ra đường sẽ bị lạc đạn đấy.

Dưới mắt người lớn, Côn vẫn chỉ là thằng con nít. Bố thằng Côn đâu biết thầy Đàn và thằng Vọng đã nhồi vào tâm hồn nó những danh từ không hề học ở trường. Và những danh từ ấy đã ám ảnh Côn. Nó chỉ quên khi ngồi gần Thúy. Và giả nếu cuộc sống cứ bình thản trầm kín dân tỉnh lỵ, ngày nào đó, Côn sẽ tưởng thầy Đàn là một nhân vật tiểu thuyết kiếm hiệp. Nhưng sự bình thản thật sự bị phá rối. Nhật đã nổ súng bắt Tây nhốt một chỗ! Mấy đời nay chưa xảy ra chuyện lạ đó. Côn biết một vài điều mà bố nó không bao giờ tưởng rằng nó đã biết.

— Bố ơi, có phải Nhật là phát xít không ?

Bố thằng Côn trợn mắt :

— Mày chết, ai bảo mày thế ?

Chuyện quan trọng rồi. Đến nỗi bố nó gọi nó bằng «*mày*». Côn không dám khai cho Vọng. Nó lấm lét :

— Ở trường mấy anh lớp nhất nói.

— Tao phải xích chân mày ở nhà. Nhật nó nghe thấy, nó rút kiếm chém mày làm hai.

Thằng Vọng đã nói đúng. Nhật hung ác lắm. Côn nín thinh, lĩnh xuống nhà. Trưa hôm sau, thằng Vọng tới tìm Côn. Nó hả hê khoe :

— Nước ta độc lập rồi.

Côn bịt miệng Vọng :

— Nói khẽ chứ, bố tao sợ. Độc lập là gì hở, mày ?

— Là người mình cai trị người mình. Mày sang bên kia cầu Bo chơi không? Vui lắm. Nhật nó bắt Tây kéo xe bò chở đất.

— Có bố thằng Dương không ?

— Thằng phó cầm ấy à ? Nó bị ông Ban tát học máu mồm giữa phố chính. Mày đi coi Tây kéo xe bò không? Tụi trường mình kéo nhau đi coi hết.

Côn theo Vọng đi. Hai đứa rủ thêm bọn thằng Luyện. Chúng nó chạy một mạch sang bên kia cầu Bo. Ở đó, những ông Tây mấy ngày trước còn khệnh khạng, hét ra lửa, mặt mày hốc hác, quần áo lố thối, chân đất, đang đào đất, xúc đất đổ lên xe bò. Những ông Tây sen đầm

bị kéo và đẩy xe bò đất đem đổ trên dè : Bọn trẻ con đã ôm bụng cười thích chí. Lính Nhật cũng cười theo. Thỉnh thoảng, lính Nhật bắt Tây chạy thật nhanh. Mấy anh Tây đẩy xe ngã chúi mặt xuống đường. Quen đi giày, nay mấy ông Tây đi đất, đá dăm dăm vào chân, chảy máu, nhăn nhó. Nhiều anh chịu không thấu, cởi áo bó lấy chân. Các bà Đầm hồng bẻ Tây con, đứng một chỗ, nhìn chồng bị hành hạ, khóc như di vỡ tổ. Thằng Vọng leo lên vòng cầu, hét lớn :

«*Ai sinh ra cái xe bò*

Đề cho Tây phải kéo gò lưng tôm».

Bọn nhãi vỗ tay rào rào. Chúng nó bảo Vọng dạy hai câu đó. Thuộc rồi, chúng đến gần các ông Tây, lải nhải đọc. Nhiều ông Tây biết tiếng Việt Nam, xấu hổ cúi gầm mặt. Có ông khóc hu hu. Giữa trưa, Nhật bắt đào đất, đổ đất và không cho uống nước, các ông Tây khát lè lưỡi ra giống hệt những con chó khát. Nhật còn bắt bà Đầm ngồi trên xe tay, chĩa súng sai ông Tây kéo lên dốc cầu và xuống dốc cầu. Xuống dốc, xe có đà, ông Tây không biết kéo xe bị ngã nằm bất tỉnh. Xe lật xuống vệ đường, bà Đầm ngã nhào. Nhật cười ha hả. Thằng Vọng lại hét lớn :

— « Ai sinh ra cái xe tay

Đề Tây vắt vẻo chân tay tối ngày »

Luyến rút súng cao su định « tia » thẳng Tây nhà đoan chuyên môn đi bắt rượu lậu. Thằng Tây này đã có lần đến nhà nó, lấy cái que sắt nhọn chọc khắp chỗ. Nó còn sừng sộ với bố thằng Luyến, đòi bắt bố nó nữa. Luyến nạp đạn. Nó kéo căng hai sợi dây cao su. Nhưng khi sắp buông tay, Luyến lại thôi. Nó thấy thương hại bọn Tây. Một người lính Nhật dùng tay chỉ chỗ khuyến khích Luyến bắn. Nó lắc đầu. Côn đã không cười chế nhạo Tây nữa. Sự ghét bỏ của nó kè như hết. Nó bảo Luyến :

— Nhật nó đều quá, mày nhỉ ?

— Ừ.

— Nó không cho Tây uống nước, tao sợ Tây chết khát mất. Hay là tao với mày lấy nước cho tụi nó uống đi.

— Nhật nó giết, mày ạ !

Côn vẫy Vọng xuống. Nó hỏi Vọng :

— Mày có dám đem nước cho Tây uống không ?

Vọng trề môi :

— Kệ mẹ chúng nó. Chúng nó có thương mình đâu. Thầy tao bảo vì Tây mà dân ta khổ sở

Côn rủ Luyến và Lộc về. Vọng nói theo :

— Tây nó còn trốn một mớ, ông sẽ đi tìm bắt giao cho Nhật lấy tiền thưởng.

Chiều hôm ấy, lính Nhật giải các ông Tây bà Đầm thất thế đi bộ, áo quần lếch thếch, mặt mày phờ phạc điều khắp phố. Dân thị xã kéo ra hai bên vỉa hè coi rất đông. Nhưng không ai nỡ ném trứng thối, cà chua ủng hay vỏ sữa bò vào đám người chiến bại. Lính Nhật kêu gọi dân chúng hãy chỉ chỗ Tây trốn tránh. Và dọa ai chứa chấp Tây sẽ bị xử tử. Mấy hôm sau, Nhật tóm cổ cả chục ông Tây mặc áo tơi, đội nón mê từ các làng xa thị xã về. Chẳng hiểu những người nông dân nào đã giúp Tây trốn tránh. Chỉ tiếc những cái mũi lỗ không dấu nổi lính Nhật và thông ngôn người Việt Nam của họ. Những ông Tây trốn không thoát bị đánh đập tàn nhẫn. Côn nghĩ tới Vọng. Nó thấy hơi hơi giận Vọng.

mười ba

Sau những ngày đảo chính, tỉnh lỵ náo nức nhộn nhịp. Vẻ buồn thoang thoảng của nó biến đâu mất. Đảo chính ví như một lớp phấn hồng nhạt đánh phớt trên khuôn mặt lười trang điểm của cô gái tỉnh nhỏ. Đầu đầu người ta cũng nói chuyện độc lập và khối Đại Đông Á. Bài hát « *Tiếng gọi sinh viên* » của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước được người lớn và trẻ con thị xã Thái Bình học hát một cách say sưa.

— « *Này sinh viên ơi, quốc gia đến ngày giải phóng. Đồng lòng cùng đi hy sinh tiếc gì thân sống. Vì tương lai quốc dân, cùng xông pha khó khăn, làm sao cho núi sông từ nay luôn vững bền. Dù cho thấy phoi trên gương áo. Thù nước lấy máu đào đem báo...* »

Thằng Vọng đứng giữa sân trường, bắt nhịp và dạy bạn bè hát. Khắp sân trường, học trò tùm nùm tùm ba tập hát « *Tiếng gọi sinh viên* ». Các lớp đóng cửa im ỉm. Học trò tới trường để hát và bàn tán chuyện độc lập. Vọng tiếc rẻ không có con nhà Vũ thời ác mô ni ca. Nó hát khản cả tiếng, hát vang lưng như thề cả

đời nó chưa bao giờ được hát.

— « *Sinh viên ơi !*

Mau hiến thân dưới cờ

Sinh viên ơi !

Mau làm cho cốt bở

thoát cơn tàn phá, về vang đời sống, xứng danh ngàn năm giòng giống Lạc Hồng.

Người lớn gặp nhau ngoài đường, nắm trái nắm tay chào nhau. Trẻ con cũng nắm tay chào nhau. Đưa đám ma một nhân vật của thị xã, người ta theo quan tài hát bài « *Tiếng gọi sinh viên* ». Một cơn gió mới lùa vào tâm hồn Côn cùng với niềm hân hoan của dân tộc. Bản nhạc « *Tiếng gọi sinh viên* » đã dạy Côn lớn lên, khôn ra. Nó mới hiểu yêu nước là phải « *xông pha khó khăn, làm sao cho núi sông từ nay luôn vững bền* ». Côn nhìn lá cờ vàng ba sọc đỏ phất phơ bay trên ngọn cột cờ trường học. Phải hiến thân dưới lá cờ đỏ, Thầy Đàn đã hiến thân dưới cờ, thầy đã ra đi lấy máu đào đền nợ nước. Côn muốn gặp thầy Đàn để ôm chặt thầy. Nó thương thầy gấp bội. Nó hãnh diện là học trò thầy Đàn như Vọng hãnh diện là học trò thầy Hoan.

(xem tiếp trang 32)

Tôi cười với ông, bảo :

— Châu còn nhiều thì giờ để lựa chọn lo gì.

Xe chạy lên phi trường khi những tia nắng đầu tiên chiếu trên các lè đường, nhưng ở nhiều quãng rừng nắng đã chói chang. Những cánh rừng đan xuyên nhau nhìn qua cửa xe ở những khúc quẹo. Đà Lạt lùi xa mãi ở phía sau. Rừng bây giờ vàng óng dưới nắng.

Chú Quyên bảo :

— Trời tốt thế này các cháu đi máy bay khỏi sợ gì nữa.

Chú bỏ chúng tôi ở phi cảng và trở lại Đà Lạt ngay sau đó. Tôi ngỏ lời cảm ơn ông một lần cuối nữa về những ngày vừa qua. Ông cười chúc chúng tôi sẽ thi đỗ và hãy đề ý đến việc lên học trên Đà Lạt trước khi cho xe chạy.

Chúng tôi làm các thủ tục giấy tờ cần thiết và chờ phi cơ tới. Trời bắt đầu nóng. Trên trán Lâm đã thấy lấm tấm mồ hôi. Thấy Khôi không nói một tiếng nào, Lâm hỏi nhỏ tôi, có chuyện gì giữa hai người không ? Tôi nói không, trên nguyên tắc. Lâm cười bảo, cái nguyên tắc của mày coi bộ không rõ ràng cho lắm. Tôi nói rõ như ban ngày vậy, không có gì để phải nghi ngờ. Lâm vẫn cười bảo, nhất định phải như thế chứ. Chỉ hiềm một nỗi, giờ ra chơi sang năm thời tiết chắc sẽ đổi thay. Tôi cũng cười bảo Lâm, một năm thì còn gì là thời tiết nữa mà lo lắng xa quá thế.

Máy bay đáp xuống sẽ xuống Sài Gòn. Xe nhà Lâm đón chúng tôi tại trạm và đưa tôi về nhà trước. Sài Gòn của một tháng xa không có gì thay đổi, hay chỉ thay đổi như một chút nắng, một ít bụi bám bên ngoài các hàng cây.

Lúc xuống xe Lâm chia phần quà cho tôi cùng với bó hoa chú Quyên mua cho.

Tôi bắt tay Khôi từ giã. Đây là lần thứ nhất tôi tự ý muốn bắt tay một người. Cái trò chơi tôi thường lấy làm lạ ấy của mọi người lần đầu tiên, tôi cảm thấy thực sự là trò chơi của mình.

Tôi bảo Khôi :

— Tôi sẽ gặp lại Khôi chứ ?

Khôi bắt tay tôi và không nói gì. Chiếc xe lăn đi và hình như tôi

nghe tiếng Lâm hỏi Khôi, có phải Khôi yêu tôi không ? Câu nói nghe loáng thoáng làm tôi thấy ngọt ngào. Nhưng có lẽ đó chỉ là cái không khí nồng nực sẵn có của Sài Gòn, Sài Gòn mà chúng tôi vừa trở lại từ Đà Lạt. Khôi yêu tôi hay không điều ấy có nghĩa gì ? Bao nhiêu tuổi thì người ta nên nghĩ đến điều đó ? Và đến bao nhiêu tuổi thì người ta hiểu được điều đó ?

Nhà vắng hoe. Mẹ tôi và em Hiền đi thăm anh Trí, anh vừa vào trại nhập ngũ tuần trước. Ba tôi cũng đi từ sáng chưa về. Người giúp việc trong gia đình xếp dọn những đồ đạc, quần áo cho tôi và cho biết như thế.

Một tháng xa nhà của tôi, việc anh Trí nhập ngũ là sự đổi thay thứ nhất (và có lẽ cũng quan trọng nhất). Tôi trở lên phòng mình trên lầu, qua phòng anh Trí, tôi hé cửa nhìn vào, giường nệm sách vở được

xếp đặt gọn ghẽ, trên mặt bàn tấm ảnh của anh chụp ngày vừa tốt nghiệp sư phạm lòng trong chiếc khung bằng kính dày trông nghiêm nghị làm tôi buồn cười (thôi chứ anh Trí, nhờ anh một tí). Anh sẽ tha hồ bịa đặt về những ngày đi lính của anh để dọa dẫm tôi. Cũng có thể anh sẽ không nói một điều gì. Biết đâu anh sẽ không còn thể nói một điều gì, một ngày nào đó... Tôi khép cửa, trở về phòng mình, ngồi xuống bàn học, ấn tay trên cái nút đèn để trên bàn, ánh sáng vàng của chiếc bóng nhỏ tỏa trên mặt miếng kính lót bàn, hắt lên những tia sáng làm chói mắt. Cái mặt kính ấy, cái ánh sáng ấy, tôi đã thấp lènh trong bao nhiêu năm, đã nhìn thấy trong bao nhiêu năm, tôi lại sắp bắt đầu lại, trong nhiều năm nữa, để sửa soạn tương lai. Tôi học để làm gì, hay chỉ để dành lấy một phần ăn trong tương lai ?

Buổi chiều mẹ tôi về nói cho biết về chuyện anh Trí. Anh đã sang thụ huấn tại quân trường, đã bắt đầu công việc được gọi là « chà láng ». Hãy cố gắng anh Trí, hãy cố làm tron nhẵn hết những gì còn sót lại trong anh. Chủ nhật tới em sẽ vào thăm anh. Em sẽ rủ theo một đứa bạn để anh « thử thời vận ». Hình như đã có lần anh nói cho em hiểu mang máng rằng đàn bà là niềm an ủi lớn lao nhất của cuộc đời. Em mong anh không nhầm. Để cho mỗi chúng ta đều có thể tiếp tục đời mình, trước sự thật, cảm dỗ, hứa hẹn và đe dọa.

NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

QUÁN CHẠP PHÔ

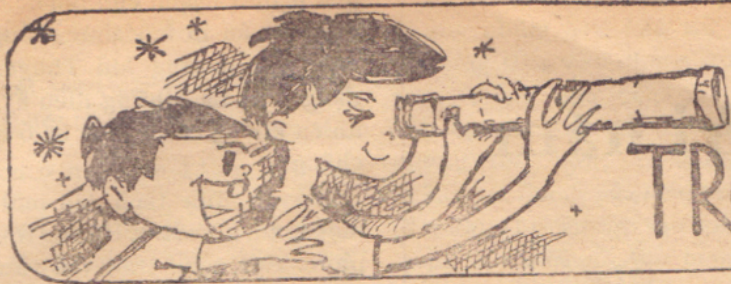
duyên anh

Lầu I số 75

Crystal Palace

Nguyễn Trung Trực & Công Lý
Sài Gòn

- Sách của các tác giả chọn lọc có chữ ký.
- Báo Tuổi Ngọc từ số 1.

nhìn xa TRÔNG RỘNG

tân toán học là cái quái gì?

• ĐẶNG VĂN HẦU

1

1.— Cách đây ngót một tháng, nhân dịp Chủ tịch Hồ Chí Minh ngoài Bắc qua đời, tôi có viết bài đăng báo và đọc trên làn sóng điện (1) nói rằng ông Hồ chết vì buồn. Buồn mà chết, vì « *biện chứng pháp duy vật không theo kịp tin tức học* ».

Theo ý tôi, Chủ tịch Hồ Chí Minh là một người, một chiến sĩ Cộng sản, có một tâm hồn sắt đá. Năm 1952, tiễn cán bộ phát động đi công tác Cải cách Ruộng đất, ông bảo họ « *máu càng chảy nhiều, thành công càng vĩ đại* ». Năm 1968, mặc dù biết rõ hơn ai hết cái giá của cuộc chiến tranh trong Nam (và ném bom ngoài Bắc), ông tuyên bố sẵn sàng tiếp tục chiến cuộc, và yêu cầu đồng bào (ngoài Bắc) hy sinh nhiều hơn, lâu hơn. Xét như vậy, tôi cho rằng sự thất bại trong Nam chưa đủ làm cho ông buồn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh không buồn, nếu ông còn hy vọng tiếp tục cuộc chiến đấu, và hy vọng, một ngày nào đó, lật ngược thế cờ. Nhưng hy vọng đó không còn. Chắc chắn là không còn. Vì đó không phải là một vấn đề chính trị, có tính chất chiến thuật, chiến lược, nghĩa là có tính chất giai đoạn ngắn — ngắn là 2, 3 năm; 5, 10 năm. Vì đó là một vấn đề văn hóa, một vấn đề văn hóa nặng về khoa học, kỹ thuật, theo quan niệm Tây phương.

Đó là nguyên nhân vì sao tôi viết bài này cho các bạn đọc. Đề tài cao và khó lắm, nhưng các bạn cần phải đọc. Trước hết vì thời gian sắp tới có tính chất quyết định về khoa học và kỹ thuật, mà người Việt — mang tiếng là thông minh! — rất lạc hậu về phương diện đó: trừ một số người rất nhỏ, người Việt từ trẻ (trưởng thành) đến già, đều chú ý rất ít đến khoa học, nhất là đến toán học. Vậy, lẽ cố nhiên, các bạn trẻ, thiếu niên, có hồn phận danh dự đuổi cho kịp người thiên hạ. Còn lý lẽ thứ hai, rất thực tế, là các bạn học sinh Trung học, chương trình Việt, sắp phải học toán theo một phương pháp mới. Tôi nghe nói Bộ Giáo dục chuẩn bị tài liệu sắp xong, và bắt đầu từ năm học 70-71, học sinh Đệ

Thất sẽ được làm quen với *Tân Toán học* hoặc *Toán học Mới*.

2.

Nếu được hiểu một cách hoàn toàn phù hợp với quan niệm thông thường của chúng ta, từ trước đến nay, thì Tân Toán học không xứng đáng với chữ « tân » của nó. Vì « tân » có nghĩa là mới, và đi liền với danh từ « toán học », nó cho phép chúng ta nghĩ rằng các bạn sẽ được học *những phương pháp mới về toán học*, ví dụ như không làm tính cộng, tính trừ nữa.

Sự thật không phải như vậy. Sự thật là các bạn chỉ được học *làm các bài toán theo một phương pháp mới*.

Muốn cho các bạn dễ hiểu, tôi xin kể một chuyện cũ làm ví dụ. Vào khoảng đầu năm 1966, thầy Vũ Ngộ Mưu ở trường Chi Hòa, cho in một cuốn sách dạy làm toán. Trong sách, thầy Mưu có đặt câu hỏi về ký hiệu « $1^a x...$ » trong các bài giải có quy tắc tam xuất. Cuốn sách lọt vào tay thầy Nguyễn Hiến Lê, và thầy Lê tỏ ra đồng ý với thầy Mưu về tính chất khó hiểu và không cần thiết của ký hiệu đó. Rồi đến lượt tôi được đọc bài của thầy Lê trên báo Bách Khoa, và tìm đọc luôn cuốn sách của thầy Mưu. Tôi thấy ký hiệu nói trên quả thực khó hiểu, nhất là khi quy tắc tam xuất được áp dụng máy móc mà không có giải thích. Tôi đề nghị giải thích quy tắc tam xuất như một chu kỳ biện chứng:

định thể → mâu thuẫn → tân thể

Trong chu kỳ này, ký hiệu « $1^a x...$ » được kể như yếu tố khởi đầu của cả chu kỳ, và cố nhiên, không thể bị bỏ đi được.

Bài tôi viết, trên báo Văn, dài lắm. Tôi sẽ không nói lại ở đây, mà chỉ nhắc lại một ý kiến đã được tôi trình bày: học làm tính đổ chính là học lý luận.

(kỳ sau tiếp)

một buổi sáng mười năm

TỪ KỂ TƯỜNG

Gió Bắc đã về hai hôm nay. Trời thật lạnh. Buổi sáng, Thuyên hay lười biếng, thường nằm lại trên giường chờ cho tiếng chim chia với kêu tíu tíu ngoài hàng tre mới tung chăn ngồi dậy. Lúc đó, mặt trời đã hé trên cao những ngọn cây ngó thấy ở xa. Chỉ riêng mỗi một hôm nay Thuyên dậy thật sớm. Vì chiều hôm qua Ba về. Ngủ lại nhà một đêm. Sáng nay Ba đi. Thuyên đã cố tâm dậy thật sớm để đun nước pha cho Ba một bình trà thật đậm để Ba nhắm nháp với kẹo đậu phụng trước khi Ba ra bến xe. Nhưng khi Thuyên thức dậy đã thấy Ba và Mẹ đang ngồi uống nước trà nói chuyện thắm thì dưới ánh sáng mờ nhạt của ngọn đèn bong bóng lớn để trên bàn thờ bà Nội. Thuyên đi rửa mặt thật nhanh rồi trở lên, co ro trong chiếc khăn lau, như muốn giấu bớt hơi lạnh của buổi sáng sớm. Mẹ ngó Thuyên nói :

— Sao hôm nay con dậy sớm thế. Mọi hôm phải đợi mẹ gọi mới chịu mở mắt. Và chỉ xuống giường khi nào có tiếng chim chia với kêu tíu tíu ngoài hàng tre. Con trai gì mà lười biếng quá. Nói xong mẹ cười. Thuyên biết đó là câu trách yêu của mẹ nên nhe răng cười theo

rồi tới ngồi xuống chiếc ghế bên cạnh. Mẹ rót cho Thuyên một tách nước trà, bẻ cho một miếng kẹo đậu phụng «Bà Tư». Nói :

— Uống cho ấm. Hôm nay mẹ có đồ ăn ngon để con giở còm mang theo vào trường. Trưa ở lại lớp ăn khỏi phải về nhà xa. Ba ngồi im lặng hút thuốc. Tách trà bốc khói trước mặt. Ba Thuyên bao giờ cũng ít nói. Nên nom ông có vẻ khó khăn. Thêm vào đó, sự xa cách của ông và gia đình làm ông như một người khách thân quen nào đó, trong một dịp, ghé thăm mẹ con Thuyên mà thôi. Chứ Thuyên không thấy ở ông một tình thương sâu đậm nào của cha. Điều này làm cho Thuyên tủi thân và sự xa cách đó gần như không có một sức gì đẩy lại gần được. Đứng trước mặt ông Thuyên vẫn e dè. Ngồi đối diện với ông Thuyên vẫn sợ hãi. Cái sợ hãi rất tự nhiên. Bởi lẽ, Thuyên không biết được tình thương của ông đối với Thuyên như thế nào. Với mẹ thì lại khác. Thuyên với mẹ gần gũi hơn. Mẹ thương Thuyên thế nào, ra sao bà đều biểu lộ qua cử chỉ, lời nói. Bằng một cái vuốt soa hay chất lưỡi thật dài khi Thuyên đi chơi đạp phải trên đường một cây gai keo về

nhà ngồi ở ngạch cửa tần mẩn lè ra. Bằng sự âu lo hay thức trắng đêm ngồi bên giường khi Thuyên đau nặng. Với ba, những điều ấy tuyệt nhiên không có. Tại vì ba ở quá xa chăng?

Thuyên đưa tách lên môi nhấp một ngụm nước trà. Hương trà thơm phức. Hơi nóng tràn vào từng thớ thịt, làm bớt đi cái lạnh bên ngoài. Thuyên chậm rãi cắn từng miếng kẹo đậu phụng Bà Tư. Kẹo đậu phụng của bà Tư thì khỏi chê. Thuyên vẫn cùng các bạn gói với bánh phồng ăn mỗi buổi trưa ngồi trong bóng mát. Đường cho vào kẹo không dẻo lắm, chỉ vừa đủ dính ở kẽ răng. Ăn xong ngồi đưa ngón tay vào miệng cạy ra từng mảng, thích thú làm sao. Đậu phụng thật bùi. Bánh phồng giòn giòn, vừa dai vừa giòn. Ăn đúng «kiểu» như vậy mới thấy kẹo đậu phụng bà Tư ngon không chê được.

Ba hút hết điếu thuốc ném tàn. Ông uống một ngụm nước trà. Xong nói với Thuyên :

— Năm nay con học lớp mấy.

Thuyên đáp :

— Dạ, lớp Tiếp Liên.

— Con bao nhiêu tuổi?

— Dạ, mười một.

— Bãi trường con lên Sài Gòn với ba.

Mẹ nói :

— Bãi trường này Thuyên nó lên Bến Tre thì vào Đề Thất. Đậu sẽ học ở đó luôn. Em thấy như vậy tiện, tỉnh ở gần nhà hơn là Sài Gòn, quá xa.

— Sao lại tiện? Học ở đó vừa tốn tiền nhà tiền cơm. Lên Sài Gòn ở với ba không phải tốn những thứ đó. Thuyên chịu không? Chịu lên Sài Gòn không?

Thuyên lắc đầu

— Để con thi xong rồi tính. Học Đề Thất trường tỉnh cũng đâu có thua gì ở Sài Gòn ba?

— Ba không nói thua hay hơn gì cả. Mà sao cho nó tiện. Lên đó còn có ba. Học dưới này một mình mày đi chơi không ai mà biết.

Thuyên ngó mẹ muốn khóc. Chua chi ông đã nói oan cho mình. Mẹ như hiểu ý Thuyên nên cười nói :

— Thôi thì cứ để nó thi vào đề thất xem sao.

Ba ậm ừ :

— Cũng được.

Xong ông xem giờ, nói :

— Ra bến xe thì vừa.

Ông cúi xách cái va ly nhỏ đi ra cửa. Mẹ nói :

— Con ở nhà, mẹ đưa ra bến xe.

Thuyền cũng đứng lên ra đứng trước thềm, nhìn theo bóng hai người đi nhấp nhô dưới bóng lá ra con đường lớn. Ánh trăng hạ tuần mọc lúc gần sáng, bây giờ thật nhạt. Rọi xuống vườn mía bên cạnh nhà lơ mờ. Gió bắc thổi nhẹ từng cơn, những tàu lá mía cọ vào nhau rì rào. Thuyền nghe như có một nỗi buồn nào thật xa vắng. Thuyền đứng nhìn theo bóng hai người đến khi mất hút dưới ánh trăng mới vào nhà sửa soạn đi học. Thuyền không nhớ rõ ba mặc áo màu gì, nhưng lại nhớ rất rõ màu áo xanh lơ lợt của mẹ, màu áo gần giống như một đợt chuối non. Thuyền thương màu áo ấy vô cùng.

Vào nhà. Thuyền bưng cây đèn trên bàn thờ bà Nội xuống, mang thắp tới cái bàn học nhỏ xíu, xinh xắn bằng gỗ thông kê bên cạnh cửa sổ ngó ra khu vườn. Cái bàn này cậu Tư đã phải bỏ ra một buổi lễ đóng cho Thuyền. Cậu Tư làm nghề thợ Mộc nên đóng bàn ghế rất đẹp. Thuyền đặt cây đèn lên bàn, ngồi xuống chiếc ghế có thành dựa. Cái bàn mới đóng mấy hôm nên mỗi lần đến gần Thuyền đều nghe mùi thơm của gỗ thông bay lên sức nức mũi. Mấy đứa bạn của Thuyền khi đến chơi đều đứng xung quanh cái bàn. Chúng nó tranh nhau ngửi mùi gỗ thông và tranh nhau ngồi xuống chiếc ghế có thành dựa êm ái của Thuyền đến nỗi phải ưỡn từ ti coi đứa nào được ngồi trước. Thuyền hãnh diện lắm. Nó quý cái bàn học vô cùng. Đồng thời Thuyền cũng rất thương cậu Tư. Chiều nay đi học về thế nào Thuyền cũng mang biếu cậu một ít cam Ba mới mua từ trên tỉnh về cho. Cậu Tư sẽ uống nước cam tươi giữa trưa nắng để quên nỗi nhọc mệt trong công việc. Chắc cậu cảm động lắm. Thuyền mỉm cười với tay đẩy cánh cửa sổ mở tung ra. Gió lạnh lẫn với mùi hương của hoa khế ủa vào làm Thuyền ngáy ngất. Ngoài khu vườn đã có ánh sáng. Thuyền thối tắt ngọn đèn. Trong nhà tối nên ánh sáng bên ngoài nom rất rõ. Thuyền thấy lơ mờ trong hơi sương

những chùm hoa khế nở đỏ. Mấy con ong Bâu vờn chung quanh hút mật. Tiếng kêu của chúng nghe thật ngộ nghĩnh, gần như tiếng ve, nhưng thô hơn, và cũng không buồn. Âm thanh của nó nghe « u u », như khi Thuyền bịt vào miệng một mảnh lá chuối rồi thổi mạnh trong những trò chơi với mấy đứa bạn ở ngôi nhà lâu đời nát hoang phế. Thuyền sửa soạn tập vở cho vào cặp, vừa lúc có tiếng Quang trước sân :

— Thuyền ơi, đi học !

— Mầy chờ tao một chút.

— Chờ hoài. Sáng nào cũng phải chờ mầy làm như là anh hai của tao không bằng.

Thuyền mỉm cười xách cặp vào giường định gọi Trầm dậy nhưng con bé đã dậy từ lúc nào. Thuyền đi thẳng ra sau nhà gặp Trầm đang ngồi xổ những bông vú sữa. Nghe tiếng chân Thuyền đi tới con bé

ngừng lên. Trời lạnh làm môi Trầm tái xanh, nhưng đôi mắt thì đỏ hoe. Thuyền hỏi :

— Trời lạnh sao không ở trong nhà ra chỉ ngoài này ?

— Hồng biết.

— Em khóc à ?

— Hồng biết.

Thuyền cười :

— Hồng biết mà mắt đỏ hoe. Sao Trầm khóc ? Mẹ đưa ba ra bến xe chút xíu nữa về mà khóc nỗi gì.

Trầm hất những bông vú sữa qua một bên, đưa tay dụi mắt :

— Hồng phải.

— Chờ là cái gì ?

Trầm bệu bạo :

— Tại vì anh xấu với em. Ba đi mà anh không kêu em thức dậy.

— Thức dậy làm cái gì...

— Thức dậy để... biết ba đi chờ bộ.

Thuyền ngồi xuống vuốt tóc em đỡ dành :

— Trầm nín đi, vào nhà một xíu nữa mẹ về sẽ có bánh tằm cho em. Mà thế nào cũng ghé chợ.

Nghe nói bánh tằm Trầm sáng mắt lên, tỉnh bơ :

— Thiệt hả ?

— Thiệt — Anh mà đi nói láo với em ở ?

Trầm quệt mắt đứng dậy. Hai anh em đi vào nhà. Thuyền xách gàu mên cơm vừa đi vừa dặn :

— Ở nhà chờ mẹ về nghe. Ra ngoài gió lạnh bình ráng chịu. Trầm gặt đầu ngồi xuống ngạch cửa. Quang trên :

— Nghe về nghe về nghe về, tụi mình hãy tới mà nghe con Trầm nè.

— Em nè hồi nào mà đặt tên người ta là Trầm nè ?

Quang háy mắt :

— Nè... hồi khuya.

Trầm mếu máo sắp khóc. Thuyền lườm Quang, lấy lòng con bé :

— Trầm đâu có nè, tụi bây đặt ầu. Thôi Trầm ở nhà nè, anh đi học.

Thuyền lôi Quang đi. Hai đứa ngó nhau cười khúc khích. Mấy đứa bạn của Thuyền đã gọi Trầm là Trầm nè. Cái tên trở nên thông dụng đến nỗi khi gọi Trầm là y như cần phải có chữ nè đi sau nghe mới... xuôi tai. Con bé rất lấy làm đau khổ mỗi lần bị gọi như vậy. Nhưng trừ khi nào con bé hết nè mấy đứa bạn của Thuyền mới có thể quên. Quang là đứa bạn thân nhất của Thuyền. Hai đứa học cùng lớp, ngồi cùng bàn. Đi đâu cũng có nhau. Trên bảng danh dự Thuyền luôn luôn đứng

(xem tiếp trang 34)

giữ việc trong nhà

THANH PHƯƠNG

Mục giữ việc trong nhà bắt đầu từ tuần này sẽ có bốn phần giúp tất cả các em gái ngoan của chị biết cách thức làm đẹp những chiếc áo, chiếc khăn tay và bất cứ những mẫu thêu nào mà các em thích, các em sẽ đều có thể một mình thực hiện được.

Và khởi đầu, hôm nay, chị dạy em cách thêu đường cành cây (mũi point de tige) là đường thêu căn bản để các em có thể do đường thêu này đi dần đến những đường thêu khó hơn, tỉ mỉ hơn mà các em đã có dịp nhìn thấy trên những bộ áo mặc nhà đất liền của mẹ hoặc trên những chiếc khăn tay diêm dúa bày bán tại tủ kính những hiệu trong thành phố.

Nào, bây giờ các em hãy lấy kim chỉ ra để chúng ta cũng bắt đầu giờ học thêu.

Một điều các em cần nhớ là kim thêu bao giờ cũng phải chọn thứ kim nhỏ, thân kim thanh và dài thì mũi thêu kín, mịn. Ngoài ra, chỉ thêu cũng cần kén thứ chỉ mượt, sợi đều và màu bền, không phai.

Về bí quyết để thêu một cành hoa cho đẹp, các em đừng quên, trước nhất tay phải sạch, khô. Nếu chẳng may em nào bị dính bàn tay ra mồ hôi, thì đó cũng là một trở ngại đấy. Trong khi thêu đừng bao giờ xâu kim bằng sợi chỉ dài quá, chỉ hơi dài, có nghĩa là mình dùng sợi chỉ hơi lâu, như thế sợi chỉ

sẽ dễ bị som và đường thêu không còn bóng mượt nữa.

Chị nhắc lại, trong buổi đầu tiên này, chúng mình tập thêu mũi đường cành cây đấy nhé.

Các em hãy theo hình số 1 và bắt đầu cho mũi kim xuống, thêu ngược từ dưới lên trên và nhớ cho mũi kim liền vào nhau, cố gắng thêu từng mũi đều nhau và sau khi đã quen tay, các em bắt đầu sang hình số 2. Hình này cũng vẫn áp dụng mũi thêu đường cành cây nhưng thêu độn. Các em hãy làm một đường chỉ lót ở trong như trong hình 2, kế đấy, mũi kim đi chéo trên đường chỉ để thành đường thêu nổi. Khi xong, các em sẽ thấy đường thêu nổi cao, đẹp và ưa nhìn.

Đến hình số 3, nhìn kỹ các em sẽ thấy mũi kim tuy đi một chiều giống nhau nhưng hơi ngang hơn đường số 2, sự nằm ngang của sợi chỉ sẽ làm đường thêu càng khít và nổi cao hơn. Đường trong hình số 4, mũi kim nằm ngang và dĩ nhiên cũng ngắn hơn, sẽ làm đường thêu xoắn, cứng, nổi bật.

Đường số 5 ngược hẳn lại, mũi kim thêu càng dài, đường thêu càng mảnh, yếu. Chỉ cần so sánh một chút, các em sẽ hiểu ngay sự lợi hại của mũi kim trong khi thêu.

Cuối cùng là hình số 6. Đường thêu này là hai đường thêu số 2 phép lại nhưng phải xếp đặt trong một thể nằm ngược chiều nhau, và sẽ thành một thứ đường thêu kiểu giày chuyền rất đẹp.

Các em đã thuộc hết cách thêu đường mũi thêu cành cây rồi chứ? Vậy thì từ phút này trở đi hãy dùng những mũi thêu đã học, áp dụng cho bất cứ hình vẽ nào mà các em muốn thêu vào khăn tay, vào ngực áo vân vân hoặc vào mặt áo gối.

Đề thưởng các em đã chăm chỉ theo dõi, bây giờ, chị tặng các em một mẫu thêu bé nhỏ này. Đó là chú thỏ bạch, vì mới tập thêu, các em có thể tùy thích muốn chọn màu chỉ nào cũng được, và chỉ việc thêu theo đường vẽ mà thôi. Ít nhất các em cũng có một chú thỏ xinh xinh nằm ở góc khăn tay để khoe với các bạn.

Từ số sau, với những bài học mới chị sẽ tặng các em nhiều hình thêu đẹp và cầu kỳ hơn nhiều.

sẽ trả lời dần dần

Các em thân mến,

Mỗi tuần, bây giờ, chỉ còn có hai trang để trả lời thư của các em. Trong khi đó, thư của các em gửi cho Tuổi Ngọc mỗi ngày một nhiều. Anh sẽ trả lời dần cho tới khi hết. Dĩ nhiên, chẳng bao giờ hết được. Trừ khi Tuổi Ngọc không còn sống mãi những tháng năm đẹp nhất một đời người.

Về kết quả cuộc thử tài toán học của các em, một số bài giải gửi về đợt II hay III chưa kịp trao lại anh Đăng Văn Hậu. Sẽ có bổ túc sau. Hai tuần nữa, *Thăng Vũ* sẽ in xong bìa. Và anh sẽ gửi tặng những em có tên đăng ở Tuổi Ngọc 11 cuốn *Thăng Vũ* bản đặc biệt có chữ ký tặng của anh.

Các em hãy tham dự cuộc thi VIẾT VỀ MẸ TÔI cho vui vẻ, các em nhé!

● **TRANG VI (Saigon).**— Đó là những ý kiến của em. Bồn phận của anh là phải tôn trọng ý kiến của em và độc giả. Nếu anh thực hiện ý kiến của em, chắc chắn, anh sẽ bị hàng ngàn ý kiến khác chống đối. Anh không thích làm báo với tiêu chuẩn «ăn khách». Nếu cần làm báo «ăn khách», anh đã xin tuần báo trào phúng hay văn nghệ phụ nữ vân vân. Một mai, khi thời gian đào thải anh, em sẽ làm báo Tuổi Ngọc lý tưởng hơn anh. Đó là điều anh kỳ vọng. Bây giờ, tài năng và phương tiện của anh chỉ có vậy nên Tuổi Ngọc do anh chủ trương mới chỉ là tờ báo làm cho những người thương anh được thôi, em ạ! Và nó chưa bao giờ, không bao giờ có đầy đủ yếu tố «ăn khách» cả. Em chớ nên chú quan về truyện tranh. Người vẽ truyện tranh sáng tác phải tài hoa lắm, em ạ!

● **NGUYỄN THỊ TÀI DZINH (Saigon).**— Có lẽ, đó là lỗi tại chú. Vả lại, còn đợt bổ túc nữa cơ mà. Chú sẽ đền cháu một cuốn *Thăng Vũ* vậy. Cháu là dân Thái Lọ thì ngôn ngữ của cháu phải giống chú chứ. Người Thái Lọ, đồng chua nước mặn mà. Chú không biết chuyện riêng của chú Tú Kiếu. Cháu nên hỏi chú ấy đi. Ở đời, người ta đối xử với nhau bằng tấm lòng nhiều hơn. Cách ăn mặc chỉ là bề ngoài. Do đó, cháu đã nghĩ sai khi bảo rằng «tiền mới giải quyết đủ mọi vấn đề». Không, cháu ạ, có nhiều vấn đề tiền không giải quyết nổi, dù là tiền rừng bạc bể.

● **HOÀI MINH GIANG (Saigon).**— Anh thành thực nói với em là không khi nào buồn khi đọc những bức thư hờn giận anh hay mắng mỏ anh nặng lời. Làm báo Tuổi Ngọc, bị đánh đòn bằng những ngọn roi êm ái. Đó là một sự hãnh diện, em ạ! Cảm ơn em đã nghĩ tốt cho anh sau khi đã trách móc anh.

● **DŨNG SƠN (Saigon).**— Những giòng chữ của em thơm như hồn em, xanh như màu hy vọng ấy. Một nhà văn không bao giờ là người làm báo giỏi cả. Người làm báo giỏi không cần phải biết viết văn. Mà phải có nhiều sáng kiến làm tờ báo mỗi ngày mỗi hay, đẹp. Anh không có cái tài của người làm báo giỏi. Anh đang tập làm báo đó, em ạ! Nhưng có các em theo rồi, anh hy vọng sẽ tập nghề đến nơi đến chốn.

● **HOANG VU (Bình Dương).**— Bởi chưa bằng cái móng chân của Lamartine nên anh chưa dám nói «Đã có những người trẻ tuổi thương tôi».

● **ROBOT (Sàigòn).**— Cảm ơn em nhiều lắm đấy. Em đã làm cho anh vững tin tưởng. Hình bìa của em, để anh coi đã, em nhé!

● **HOÀNG THỊ HIỀN (Sàigòn).**— Em cho anh gửi lời kính thăm ba em. Ba em đã làm anh cảm động nhiều. Có một giọt nước mắt an ủi là quên được một nỗi buồn lớn. Vấn đề phát hành phức tạp lắm em ạ! Nhưng em yên tâm, các nhà phát hành đều thương anh.

● **NGỌC LAN (Kiến Hòa).**— Cháu ví chú như thể làm chú xấu hổ lắm. Phải đợi kiếp sau, nếu được làm người, chú sẽ tu thân từ nhỏ mới đáng nhận lời vi nồng nhiệt của cháu. Phương châm của chú: Hãy làm hết sức mình.

● **THỤY HÀ (Hội An).**— Anh nghe em rồi, từ nay không trả lời những

Hai tác phẩm
về
những tháng năm
đẹp nhất một đời người

thăng vũ

của DUYÊN ANH

**chuyến tàu
trên sông hồng**

của MAI THAO

do TUỔI NGỌC xuất bản
sẽ phát hành cùng một lượt
trong tháng này

bức thư mắng mỏ nặng nề nữa. Nhưng em ạ, đã không còn những bức thư như những bức thư của cô giáo viên Uyên Mộng. Em cứ gửi đi. Đó là bổn phận của anh.

● THÁI MỸ LIÊM (Sa Đéc).— Anh không dám nói là anh đã nói thật với mọi người. Nhưng với các em, anh không nói dối ý nghĩ của anh. Em «Viết gốc Hoa» của anh, để anh sẽ viết truyện *nhóc tí chết* tặng em. Anh sẽ viết truyện này. Bởi vì *nhóc tí chết* yêu quê hương Việt Nam vô cùng. Em cứ ra bưu điện mà hỏi, người ta sẽ chỉ dẫn em cách gửi một bức thư bảo đảm.

● TRẦN THỊ LAN HƯƠNG (Gia Định).— Chú sẽ cho xuất bản những cuốn đó. Cháu tôi đấy lúc nào cũng có. Đi vào sáng chủ nhật chắc chắn hơn, cháu nhé!

● CẨM VÂN (Ban Mê Thuột).— Phương tiện mới chỉ bấy nhiêu thôi, tờ báo chỉ dày bấy nhiêu thôi. Chừng Tuổi Ngọc khá, anh sẽ mời nhiều người, lúc ấy, tha hồ dày. Hoàng Đăng và Đặng Huyền là một. Truyện hay không nên kéo dài. Em hiểu chưa?

● CUNG THOẠI TUYỀN (Di Linh).— Vâng, vẫn tự mỉm cười. Không cười sống sao nổi, bạn ơi! Cảm ơn bạn đã khích lệ. Xin cứ gửi về khi viết xong để Tuổi Ngọc được cái hân hạnh xuất bản. Thân ái

● HOÀI HƯƠNG THƠ (Đà Lạt).— Nếu cảm thấy không viết không chịu nổi thì hãy viết đi. Và viết nhiều là viết được. Thư cháu cảm động lắm. Người ta đều có một lần mong ước trở về những tháng năm đẹp nhất một đời người. Nhưng có muốn về không? Và muốn là được, khó gì đâu.

● THANH LINH (Sài Gòn).— Thường thường, mỗi sáng chủ nhật anh có mặt ở tiệm چاپ chó của anh. Em đến, sẽ gặp anh.

● LÊ VĂN THIÊN (KBC 4100).— Bài của bạn chúng tôi đã làm lạc mất bản thảo sau khi đọc xong. Xin bạn cảm phiền vì đã không thể trả lại bản thảo cho bạn. Thân mến.

● MỘT BÀ Ở DỤC MỸ.— Thưa bà vì thư của bà không ký rõ tên nên tôi xin phép được tạm gọi là «Một bà ở Dục Mỹ». Rất cảm kích tấm lòng của bà đối với Tuổi Ngọc. Thưa bà, sở dĩ phải tập nhẫn nhục, phải nói đầy đủ những nỗi cô đơn, chật vật và bị mắng mỏ là để các em nhỏ biết rằng khi bước xuống cuộc đời không phải là bước vào phòng ăn có cha mẹ chờ đợi. Oan ức, rán mà chịu đựng mà nhận lãnh rồi ra sẽ được thương yêu. Cảm ơn bà, tôi đã được ba cháu nhỏ và nhà tôi ở nhà đặc trách công việc dạy dỗ các cháu để các cháu học hành khá giả hầu mai này khỏi dốt nát phải đi làm báo như bố các cháu mà chịu thiệt thòi.

● MIỀN (Kiến Hòa).— Thư em đến, bao giờ cũng chờ theo những an ủi, khích lệ và cổ vũ. Vì thư em như bóng mát cây dừa trong sa mạc chắc không ngoa đâu. Nhiều lần anh đã tưởng tượng, đã mơ mộng để thấy Tuổi Ngọc được nâng niu ở miền quê heo hút. Cảm ơn cuộc đời đã tặng anh tròn niềm mơ mộng đó. Một bạn Ngọc đã ví anh như «con sên ngu ngốc nhưng can đảm». Anh thì nghĩ rằng mình không can đảm. Chỉ vì mình điếc không sợ súng nên đã... xưng phong! Đề nghị của em khó lắm. Bây giờ chỉ còn tưởng nhớ «Ngày xưa còn bé». Em hiểu anh chứ?

TRONG GIA ĐÌNH THƯƠNG YÊU

Nguyễn thị Hoài Giang (Kiên Giang), Minh Trung (Tây Ninh), Linh Trinh (Biên Hòa), Thành Thủy (Vũng Tàu), Trương thị Vân Lan (Tây Ninh), Nguyễn thị Hồng Hoa (Nha Trang), Thuần Hậu (Nha Trang), NT Thụy Vũ (Sain Thomas), Hoàng Vũ (Sài Gòn), Nguyễn thị Hoàng Anh (Vân Lang), Thúy Ái (Trung Vương), Công Tăng Tôn Nữ Thúy Nga (Đồng Khánh), Trần Triều Lam (Nha Trang), Nguyễn Nghĩa Đoan (Tống Phước Hiệp), Nguyễn Phú Hào (Đà Lạt), Trần Trọng Thuyền (Gia Định), Nguyễn Xuân Phương (Đồng Khánh), Nguyễn thị Hồng Khanh (Cam Ranh), Tăng thị Hồng Lan (Gia Long), Lê Mục Kiên (Tống Phước Hiệp), Lâm Chí Linh (Võ Trường Toản), Hoàng Lệ Dung (Sài Gòn), Trần Hoan (Sài Gòn), Lê trường Thi (Hưng Đạo), Thanh Vân (Trung Vương), Hồng Phượng (Gia Long), Nguyễn thị Vân Hà (Trung Vương), Ngô Khắc Tĩnh (Thượng Hiền), Nguyễn dũng Chi (Hưng Đạo), Lê thị Xuân Hoa (Nguyễn Bá Tòng), Trương thị Vân Lan (Vân Học), Tôn thất Vĩnh Kha (Huế), Lê kim Hải (Trung Vương), Tôn thất Lam Sơn (Quốc Học), Lê cường Danh (Võ Trường Toản), Nguyễn như Lan (Sài Gòn), Trần trung Hiếu (Chu văn An), Hoàng Hà (Gia Định), Võ thị Cẩm Phương (Đồng Khánh), Trần thị Hương Mỹ (Nông Lâm Súc), Tôn Nữ Thanh Thủy (Đồng Khánh), Lê thị Thu Hồng (Đồng Khánh), Võ thị Cẩm Chương (Đồng Khánh), Võ thị Cẩm Trang (Đồng Khánh), Trần thị Thủy Tiên (Đồng Khánh), Lê thị Lựu (Đồng Khánh), Hạ Lan (Phú Giáo), Hải Ngọc (Sài Gòn), Trần Tử Thực (Phan Thiết), Lương Vĩnh Phúc (Lê Bảo Tịnh), Mạch Thụy Liên (Phan Rang), Thế Hà Anh (Phước Thạnh), Nguyễn Ánh (Cần Thơ), Hồng Nhạn (Sài Gòn), Tôn Nữ Trần Huyền (Huế), Tôn Nữ Vân Hương (Huế), Huỳnh thị Thanh Vân (Hội An), Lê thị Xuân Tinh (Qui Nhơn), Trần xuân Sơn (Đà Lạt), Hà Huyền (Bùi thị Xuân), Nghĩa (Đà Lạt), Lê thị Tranh (Đà Nẵng), Tôn Nữ Đạm Thúy (Đồng Khánh), Nguyễn Văn Ngà (Bùi thị Xuân), Đặng quốc Chương (Tân Định), Anh Thy (Bình Dương), Nguyễn Đình Thi, Phạm Trường Nghị, Nguyễn Thị Mơ (Qui Nhơn), Nguyễn Xuân Báu (Nha Trang),

ĐÃ PHÁT HÀNH

TH. TRÂM

truyện dài THẢO TRƯỜNG

Tổ Hợp Gió xuất bản

Sau khi cha tôi mất, gia đình càng ngày càng túng bấn, một mình mẹ tôi không đủ sức nuôi nấng hai đứa con mồ côi nơi thành thị nên mẹ đưa anh em tôi trở lại làng cũ. Bên nội xóa bỏ tên cha tôi trong gia phả vì cha tôi xé tờ khai sinh mà ông tôi cố tình điền tên tuổi người vợ cả vào chỗ tên tuổi mẹ tôi. Ông tôi muốn gạt mẹ khỏi cuộc đời cha tôi bấy giờ và cuộc đời tôi mai hậu. Việc ấy rất giản dị như ông đã xóa bỏ tên chủ Nghị vì chú mê cô đào cải lương gia nhập ban hát, lang thang rày đây mai đó. Bên ngoại từ bỏ mẹ tôi ngay từ dạo mẹ có mang ba tháng vì mẹ trốn nhà, vượt luật lệ cổ truyền, theo cha [tôi làm vợ lẽ. Thành thử lớn lên anh em tôi mù mịt cả ý niệm gia tộc. Mẹ tôi thường kể rằng trước khi lấy mẹ tôi, cha tôi đã có vợ. Người vợ ấy cha tôi không yêu thương, nên bốn năm liền bà tôi cứ hoài công mong bẻ cháu. Ông tôi buồn phiền, thờ dài thườn thượt, ông nghĩ đến nghiệp chường xa xôi nào, lúc này sự quả báo hiện hình khiến cha tôi ăn ở với vợ lâu thế mà vẫn không có mụn con, dù con gái. Thật vô phúc. Cha tôi đi vắng luôn luôn, cha năng ở nhà ông phó Nhị hầu hạ ông đề hòng ông truyền hết ngón đàn thập lục.

Cha tôi phải giặt quần áo, tắm bóp chân tay hay kiếm rượu, đồ nhắm cho ông Phó, phục dịch ông đủ điều. Rốt cuộc ông Phó vẫn giữ lại đôi ngón sờ trường, ông sợ dạy hết, mai một cha tôi giỏi hơn ông. Bởi vậy, tài nghệ của cha tôi chưa nổi bật, và chưa đủ thì giờ ngaiên cứu âm nhạc quê hương thì cha tôi đã gặp mẹ tôi. Cuộc tình duyên này làm đảo lộn đời cha và ảnh hưởng rất nhiều đến anh em tôi sau này.

Ông nội tôi biết chuyện tức sôi ruột, chửi bới cả gia đình nhà mẹ tôi. Tiếng dữ đồn tới xóm làng bên kia sông. Ông ngoại tôi đuổi mẹ tôi khỏi cửa. Bấy giờ mẹ tôi có mang tôi được ba tháng, cha lén lút gửi mẹ tôi nương náu nhờ người bà con xóm cuối thôn. Bà nội tôi thương con cả, lại nghe tin mẹ tôi có chửa nên bớt giận. Bà nội xin ông nội nhận mẹ tôi làm vợ lẽ cha tôi. Cuộc hôn nhân không giá thú.

Việc tương vạy êm thấm. Ai ngờ ông ngoại tôi lồng lộn tìm bắt mẹ tôi, đánh đập mẹ tôi một trận tàn nhẫn. Tệ hơn nữa, ông ngoại tôi gọt hết tóc, bôi vôi trắng xóa đầu mẹ tôi rồi mới đoạn tình phụ tử. Mẹ tôi phải trùm khăn vuông kín mít ngót hai năm trời.

Mẹ về dưới gian nhà mái dột, vách bùn trát nham nhở bên cạnh chuồng trâu của đại gia đình họ Nguyễn nhà tôi. Suốt thời gian đeo

DUYÊN ANH

mẹ tôi
và
anh em tôi

bồng cái hình hài tôi, cái bọc đau khổ, mẹ tôi chịu đựng bao nhiêu điều tủ nhục. Hết người vợ cả hẹp hòi, ích kỷ của cha tôi hẳn học ghen tuông, lại đến các cô tôi kiếm có sinh sự. Vợ cả cha tôi bảo mẹ tôi độn vãi đầy bụng để đánh lừa ông tôi. Ông tôi nhiều bận chỉ mặt mẹ tôi dọa nạt rằng nếu đúng tháng mà không sinh nở thì sẽ tống cổ mẹ tôi đi. Chú Nghiêm thỉnh thoảng về thăm nhà cũng hạch sách mẹ tôi. Ông tôi quý chú Nghiêm lắm. Trong khi ba tôi mãi đàn sáo, chú Nghị giang hồ phiêu bạt, chú khéo léo chiều ông tôi. Bởi thế chú Nghiêm được xuống tỉnh học, đỗ đạt giỏi giang. Chú khinh bỉ mẹ tôi, sự khinh bỉ chú học mót của đám dân trưởng giả thành phố. Mẹ tôi đau khổ trăm chiều, ngày làm quần quật như con vật, tối ôm bụng khóc một mình. Tôi nghiệp mẹ tôi, tôi chả biết vì mẹ giống ai. Đây tớ nhà ông tôi còn sung sướng còn nói đùa nghịch, chứ mẹ tôi thì câm nín suốt ngày đêm. Cha tôi hy vọng mẹ tôi sinh con trai và đứa đầu lòng sẽ là nhíp cầu bắc qua những tâm hồn người bên nội vợ; tâm hồn mẹ tôi. Chắc chắn mẹ tôi hết tủ cực.

Đến ngày mẹ tôi trở dạ, ông tôi cất vôi vàng túp lều nhỏ ở xó vườn cạnh khóm chuối tiêu. Tôi cất tiếng khóc ban đầu nơi ấy, ở túp lều xó vườn, cạnh khóm chuối tiêu, cạnh những con người hà tiện tình thương mến. Vì đêm tôi mở mắt chào đời, cha tôi đi vắng nên cơ sự xảy ra như tôi đã nói đoạn đầu. Tuần lễ sau cha tôi về, cha nghiêng rằng xé nát tờ khai sinh rồi đưa mẹ tôi xuống tỉnh lý. Tôi vĩnh biệt họ hàng bên nội bằng mấy tiếng « oe oe ». Tôi lớn dần, lớn dần để thu vào tầm mắt non nớt hình ảnh cuộc đời cha tôi: hình ảnh gã nhạc công hậu trường sân khấu cải lương, hình ảnh ông lái thuốc bắc, hình ảnh ông thư ký sở tư, hình ảnh ông thợ chữa xe đạp và sau rốt là hình ảnh ông lang chế thuốc cao đơn hoàn tán. Mỗi tối ngày cha tôi mất tôi mới thù hận những hình ảnh méo mó dọa đầy linh hồn cha

tôi. Sao đời cha tôi nhiều hình ảnh thế? Và đời tôi nữa, hình ảnh thăm nét nhất là một đêm mù mịt bên khóm chuối tiêu. Thế mà anh em tôi lại phải về quê ngoại. Tôi không hiểu tại sao mẹ tôi chịu nhọc nhằn, nung nấu dưới túp nhà lá bỏ hoang vườn sau, trước đây ông bà ngoại dành riêng cho bọn thợ gặt mỗi vụ mùa. Mẹ tôi chỉ nghĩ đến anh em tôi. Trời ơi, tôi muốn khóc quá.

Ở đây, chúng tôi sống lủi thủi cô độc. Mẹ tôi dọn quán bán nước chè tươi, xôi chè, canh bún ngoài bến đò Đồng-Đức, bòn nhặt từng hào chi. Thường mẹ dậy sớm sửa soạn đồ hàng, cơm nước buổi sáng để anh em tôi ăn. Mẹ nắm thêm hai nắm nhỏ phòng trưa đói còn lót dạ tạm. Chập tối mẹ lần mò về nhóm bếp thổi cơm. Bữa nào hàng ế ẩm, mẹ con tôi ăn canh bún, ăn xôi chè thay cơm. Mẹ tôi luôn luôn vui vẻ dù thỉnh thoảng cậu mợ, dì bác tôi mỉa mai đủ điều. Họ nói những lời mà bây giờ tôi hãy còn nhớ. Tôi không thể tưởng tượng nổi tẻ tái nghiêng nát cõi lòng mẹ tôi khi bà ngoại gọi mẹ là «đồ dẽ», bác tôi bảo mẹ là «con lẳng lơ» và mợ tôi nói quàng quơ «cóc chết ba năm quay đầu về núi». Tôi thấy mẹ tôi cúi đầu lẳng lặng, nước mắt nhỏ giọt trên mái tóc em tôi, thì tôi đoán rằng mẹ buồn. Hồi ấy, tuy tôi bé bỏng nhưng tôi đã biết xét đoán những con mắt soi mói, những lời tiếng bác chi, những bộ mặt ích kỷ của mọi người họ hàng bên ngoại. Tôi thương mẹ. Tôi thương em gái tôi hơn, chưa được hưởng sung sướng thì cha vội lìa đời. Tôi hằng mơ ước một mai khôn lớn, tôi sẽ kiếm tiền nuôi mẹ, sẽ tậu nhà ở tỉnh, mẹ tôi thôi bán hàng, em tôi cấp sách đi học. Nghĩ vậy tôi thêm đọc sách lắm.

(Trích Hoa Thiên Lý)

QUÊ NHÀ YÊU DẤU

Vì Nhật Tiến bị đau bất ngờ nên truyện dài *Quê nhà yêu dấu* phải tạm gác một kỳ. Thành thật cáo lỗi cùng bạn đọc. Tuổi Ngọc hy vọng, số tới sẽ được đăng tiếp *Quê nhà yêu dấu*.

quà trung thu cho con PHẠM LÊ PHAN

Mùa trăng đầy tháng Tám

Quà Trung-Thu cho con

Biết mua gì thời nhiều nhưng tao loạn

Nỗi lòng ba chợt thất những u buồn

Mua đồ chơi toàn phi đạn xe tăng

Súng máy súng trường tàu bay đại bác

Đèn kéo quân vẫn những trò oanh tạc

Nhảy dù đồ bộ pháo kích tấn công

Muốn tìm mua đèn con cá con rồng

Nhưng thời đại đã làm quên nếp cũ

Biết mua sắm gì cho con đây

Bánh kẹo bây giờ tiếng Mỹ tiếng Tây

Mùi vị lạ cũng khó nhai khó nuốt

— À con ơi

Ba sẽ mua trái cây

Chúng sinh ra giữa Việt-Nam đất mẹ

Và lớn lên bằng nhịp thở quê cha

Trái xanh non hái vội tự miền xa

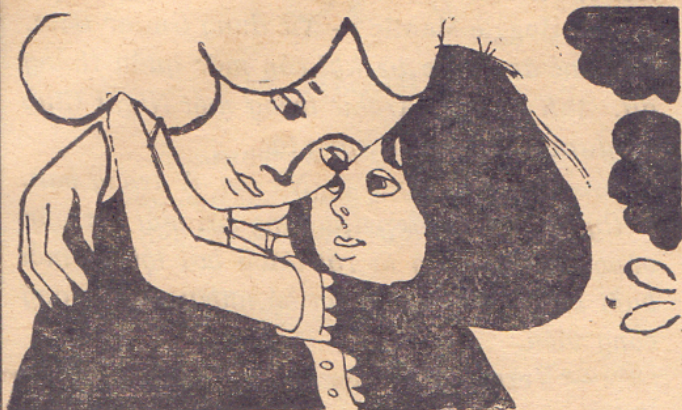
Sợ ngày hành quân sợ đêm phục kích

Trái chua đắng hái xanh từ đất địch

Con ăn đi cho biết phận làm người

Quà Trung-Thu đêm trăng mờ khói súng

Nhìn con ăn ba mắt lệ đầy vơi

viết về mẹ tôi

Những điều nên biết khi tham dự cuộc thi VIẾT VỀ MẸ TÔI :

- Viết trên một mặt giấy. Viết thật rõ ràng.
- Không hạn định số trang nhưng nên viết vào khoảng từ 20 trang giấy học trò trở lại.
- Gửi kèm một kiểu ảnh 6×9 hay 4×6 cùng với bài dự thi.
- Ngoài phong bì đề « Viết Về Mẹ Tôi ».
- Không nên gửi theo một bức thư hay bài khác kèm với bài dự thi.
- Cuộc thi kéo dài 10 số báo và chọn đăng 10 bài trúng giải.
- Mai Thảo, Dương Nghiễm Mậu, Nguyễn Đình Toàn, Nhật Tiến, Lê Tất Điều, Duyên Anh, Từ Kế Tường, Đinh Tiến Luyện sẽ chọn bài và quyết định những bài hay để sắp hạng.
- Giải Nhất : 20 tác phẩm của hai mươi nhà văn nổi tiếng có chữ ký và lời đề tặng.
- Giải nhì : 15 tác phẩm.
- Giải ba : 10 tác phẩm.
- Giải tư và 10 : 5 tác phẩm.
- Giải thưởng có thể gia tăng nếu tòa soạn được sự ủng hộ của các nhà văn và các nhà xuất bản.
- Ai cũng có thể tham dự cuộc thi VIẾT VỀ MẸ TÔI với điều kiện là độc giả của Tuổi Ngọc.

Viết Về Mẹ Tôi là hái những bông hoa thương yêu cắm vào bình hoa Tuổi Ngọc cho mọi người chiêm ngưỡng. Viết Về Mẹ Tôi, hãy Viết Về Mẹ Tôi...

bông hồng đỏ

— Ừ.

Em sung sướng hái hai đóa hoa thật bé bông. Em mân mê hôn mãi. Sœur bảo :

— Em nhớ cho Mẹ 1 bông nhà.

Em buồn buồn nói :

— Mà Mẹ em ở xa em để dành nó héo đi Sœur ạ.

Sœur ngập ngừng, và nói nhanh :

— Mẹ em ở dưới văn phòng ấy.

Em thốt lên được một tiếng « hờ » khô khan, và tông cửa chạy vào phòng leo xuống cầu thang. Em thấy em hơi vô lễ với Sœur nhưng cũng ráng nói to :

— Em xin lỗi Sœur... em xuống trước.

Và em chỉ còn nghe thấy những tiếng trầm bổng loáng thoáng.

— Khéo... ngã... em... ạ...

Em sung sướng quá ôm chầm lấy Mẹ trong niềm sung sướng mãnh liệt. Em thấy hơi thở mẹ ấm áp dị thường. Mẹ nói :

— Mẹ rước con về nhà.

Em chỉ nghe có thể và tự nhiên hai hàng nước mắt chảy dài xuống má. Em sung sướng quá ôm chặt lấy Mẹ, chỉ sợ ai cướp đi và hai đóa hoa từ từ rơi xuống gạch mà em cũng không biết đến.

Và bây giờ em không bao giờ sợ xa Mẹ nữa Mẹ ạ. Em vui người trong chần ôm lấy Mẹ. Mẹ thì thầm nói :

— Mèo ốm ơi ! dậy đi em ngủ muộn thế.

Em khẽ cười vì em dậy lâu rồi cơ mẹ ạ. Từ nãy đến giờ em đang suy nghĩ đến ngày xưa xa Mẹ ấy.

Em vui đầu vào ngực mẹ nói :

— Em dậy đây mẹ ạ.

— Mèo ốm hư quá ! Nhanh lên chứ.

Và qua khung cửa em thấy bình minh về với màu hồng rực đỏ trên những chậu kiểng ngoài vườn. Em chớp mắt mừng tượng Sœur Rose hiện ra, với những bông hồng mang tên Sœur đang rực nở trong con tim của em !

HÀ NGỌC TUYẾN

TẦN PHƯƠNG

giới thiệu ban nhạc

THE ARCHIES

Càng ngày những ban nhạc xuất hiện càng nhiều trong vòm trời nhạc trẻ. Nhưng không phải ban nào cũng giống nhau về âm thanh cũng như lối trình diễn. Tiêu biểu cho sự khác biệt đó phải nói đến The Archies. Nghe The Archies trình diễn, bạn sẽ không thể phủ nhận được những âm thanh và cách trình bày hoàn toàn khác lạ với những ban nhạc khác. Âm thanh của họ rất sôi nổi, ồn ào nhưng vui tai. Điều này đã được chứng tỏ trong ca khúc Bang Shang A Lang vào cuối năm 68. Và cũng chính bài hát này đã đưa The Archies lên đài danh vọng. Trong tuần lễ đầu đĩa nhạc này đã được bán ra trên 100.000 chiếc. Sau đó con số này đã có thêm một con số 0 nữa và đã mang về cho họ một đĩa vàng (Ở ngoại quốc ban nhạc nào bán trên 1 triệu đĩa sẽ được thưởng một chiếc đĩa vàng rất quý và rất danh dự).

Mới đây, The Archies lại được nhắc nhở tới một lần nữa trong bản nhạc Sugar Sugar. Ca khúc này đã lọt vào trong các Top sắp hạng của thế giới và chắc chắn là sẽ dẫn đầu các ca khúc khác trong vài tuần tới đây. (Ở VN, bản này đã lọt vào được Top 30 của đài Q.Đ Mỹ và đang đứng trong bảng Top Ten)

Như đã nói, The Archies là một ban nhạc vui nhộn. Vì thế, đề pha thêm chất tếu cho ban này, các tạp chí, tuần báo về nhạc trẻ như Hit Parader, Song Hits, Flip, Teen Green không đăng hình chụp của họ lên báo mà chỉ phác họa họ bằng nét vẽ. Điều này có lẽ The Archies cũng bằng lòng. Sau là đây thành phần của họ :

— Archie Andrews — Ca sĩ chính, sử dụng Guitar, tóc màu vàng. Thích ăn trái cây tươi. Mong ước duy nhất là sẽ được đi du lịch vòng quanh thế giới. Anh cũng là người đã lập ra ban nhạc.

— Forsythe P.Jones — Đập trống kiêm ca sĩ phụ. Anh là người nhộn nhất trong ban,

bất cứ lúc nào người ta cũng thấy anh ta toe toét cười.

— Reggie Mantle — Sử dụng Guitar Bass. Anh mê âm nhạc từ khi còn mặc quần thủng đít. Anh đã gặp Archie trong một Night Club và được Archie mời cộng tác.

— Betty Cooper — Nữ ca sĩ trong ban. Betty có một sắc đẹp dịu dàng với mái tóc màu vàng óng ánh. Cô ta rất thích bơi lội và mỗi buổi sáng cô thường bắt bộ nhiều vòng trong công viên.

— Veronica Lodge — Cũng là một nữ ca sĩ trong ban. Cô nàng này có giọng ca thật truyền cảm.

The Archies sẽ còn cho chúng ta nghe nhiều ca khúc vui nhộn nữa. Chờ xem.

(Theo báo Hit Parader)

TIN NHẠC

• Linda Fastman vừa tặng cho « Beatle » Paul McCartney một búp bê kíp tóc kháu khỉnh nặng 3 ký vào đầu tháng 9 vừa qua. Cô bé được đặt tên là Mary. Còn nhớ là khi cặp vợ chồng trẻ này làm đám cưới, các người ái mộ (hầu hết là các thiếu nữ) đã vây quanh lấy nhà của Paul khóc lóc, kêu gào rất là thảm thiết.

• Cũng trong năm nay, một đám cưới gây nhiều xúc động trong giới nhạc trẻ là LuLu (nổi danh với bản To Sir With love) đã làm lễ thành hôn với Maurice Gibb, một giọng ca trầm buồn nhất của ban The Bee Gees. Nhưng « buồn » một điều là cặp tài danh này không có rảnh để hưởng tuần trăng mật vì cả hai đều mắc bận với nghề nghiệp của mình. LuLu phải có mặt trong một Show trên Ti Vi Anh quốc, và Maurice phải lo cho xong vai trò đóng trong một phim mới nhất.

• Trong khi đó, Mick Jagger và Mariane Faithfull đang sống những ngày thần tiên trong một ngôi nhà mới ở Luân Đôn. Mick có thể nhìn thấy dòng sông Thames lững lờ trôi và sung sướng vì đĩa nhạc của ban nhạc mình đang làm giới trẻ thế giới xúc động. (đĩa Honky Tonk women)

TOP 30

(4-10-69)

(Chương trình Countdown sắp hạng
30 bản nhạc hay nhất mỗi tuần từ 20
đến 22 giờ thứ bảy.)

- 1) Little Woman (Bobby Sherman)
- 2) Jean (Oliver)
- 3) I can't get next to you (The Temptations)
- 4) This girl is a woman now (The Union Gap)
- 5) Everybody's talking (Nilsson)
- 9) Hot fun in summer time (Sly and the Family Stones)
- 7) I'm gonna make you mine (Lou Christie)
- 8) Easy to be hard (The 3 Dog night)
- 9) Sugar sugar (The Archies)
- 10) Keem O sabe (The Electric Indian)
- 11) That the way love is (Marvin Gaye)
- 12) We call special mine (Elvis Presley)
- 13) Sugar on Sunday (The Clique)
- 14) Lady-lay (Bob Dyland)
- 15) When I die (The Mother Lode)
- 16) What do you to break itue (Jerry Butlers)
- 17) Carry me back (The Rascals)
- 18) You-I (The Rugbys)
- 19) Baby it's you (Smith)
- 20) Green river (The Creedence Clearwater Revival)
- 21) ?
- 22) Make believe (The Wins)
- 23) What kind of fool do you think I am (The Rhondells)
- 24) I'll never fall in love again (Tom Jones)
- 25) Oh what a night (The Dells)
- 26) ? (The 5th Dimension)
- 28) Muddy Mississipi Line (Bobby Goldsboro)
- 28) Your good thing (Lou Rawl)
- 29) Nobody but you babe (C Larence Reid)
- 30) Don't it make you wanna go home (Joe South)

NHẠC HAY

I'LL NEVER FALL IN LOVE AGAIN

● TOM JONES trình bày

- *I've been in love so many times
I thought I knew the score
But now you've treated me so wrong
I can't take any more
And it looks like
I'm never gonna fall in love again
Fall in love
I'm never gonna fall in love
I mean it fall in love again*
- *Those things I've heard about you
I thought were only lies
But when I caught you his arms
I just broke down and cried
And it looks like
I'm never gonna fall in love again
Fall in love
I'm never gonna fall in love
I mean it fall in love again*
- *I give my heart so easily
I cast aside my pride
But when you fell for someone else
I broke up all inside
And it looks like
I'm never gonna fall in love again
Fall in love
I'm never gonna fall in love
I mean it fall in love again*

nhất Quang luôn luôn đứng nhì. Trên sân đá banh thì Thuyền góc trái, Quang góc phải. Học, hai đứa đã nổi tiếng toàn trường. Đá banh hai đứa đã làm cho bọn nhóc khiếp vía, lé mắt với những màn lừa banh, trao banh và sút như sấm sét vào gôn của địch thủ. Hai đứa ra tới đường cái. Trời đã sáng rõ. Nắng hừng một phía trời. Tiếng chim rộn rã trên những hàng keo lá xanh um. Thuyền hỏi Quang:

— Hôm nay mày giở cơm với cái gì. Có ngon không?

— Cũng tạm tạm.

— Tao có đồ ăn ngon lắm.

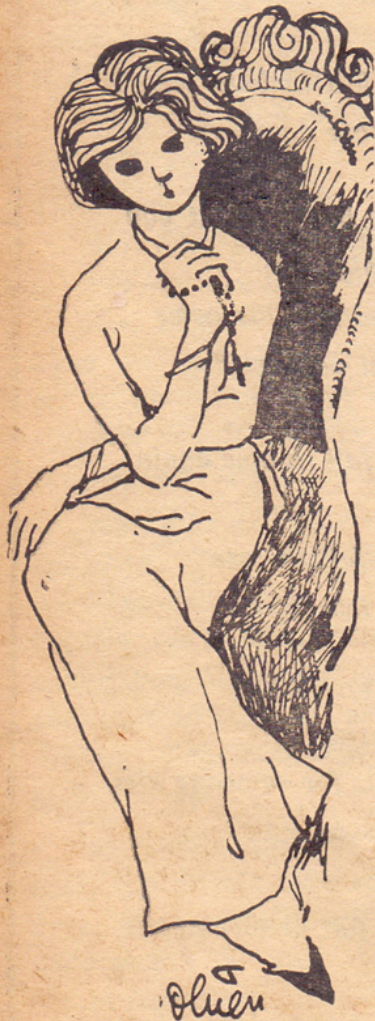
— Gì mà ngon.

Thuyền háy mắt:

— Thịt gà kho, được không?

— Vậy thì ngon thiệt.

— Có ba tao về nên mới làm thịt gà đó.

Quang ngạc nhiên:

— Ba mày về chi vậy?

— Thằng này hỏi lạ không.

Quang chợt hiểu, nhe răng cười:

— Xin lỗi, tao quên. Ý tao muốn hỏi ba mày về có chuyện gì không vậy mà.

Thuyền đáp gọn lỏn:

— Có chuyện buồn lắm.

— Gì mà buồn.

— Ba tao kêu bãi trường phải lên Sài Gòn học.

— Mày có chịu không?

— Dĩ nhiên tao không chịu. Nhưng không dám... nói ra.

Quang mách nước:

— Mày viện cớ là bãi trường xong còn phải thi vào đệ thất, nếu đậu mày sẽ lên tỉnh học khối phải lên Sài Gòn.

— Mẹ tao đã nói như vậy rồi.

— Nhưng ông có chịu không?

— Chắc không chịu. Lúc nãy ba mẹ tao suýt cãi nhau vì chuyện đó.

— Ông đi chưa?

— Đi rồi.

— Vậy là coi như xong.

— Xong là sao?

— Là ông không bắt mày theo lên Sài Gòn chứ còn sao nữa. Thuyền cười:

— Mày khờ quá, tao có nói ông bắt tao lên Sài Gòn ngay bây giờ đâu. Bãi trường kia.

Quang ngớ ngẩn:

— Ờ há,

Hai đứa lại tiếp tục đi. Nhưng hình như câu chuyện Thuyền vừa nói đã làm cho Quang buồn lây nên hai đứa im lặng không nói gì với nhau. Thuyền mong rằng khi về đến Sài Gòn vì bận nhiều công việc ba mình sẽ quên chuyện bắt mình lên Sài Gòn học: Đúng rồi, chỉ còn hy vọng mỗi một cách đó. Thuyền tin tưởng chuyện này có thể xảy ra lắm. Bởi lẽ Thuyền vẫn thường nghe mẹ nói ba bận nhiều công việc nên ít khi về thăm nhà tuy vậy ba vẫn thương mẹ còn mình. Mong rằng lời mẹ nói là đúng, không phải là câu nói để an ủi Thuyền mỗi lần Thuyền hỏi ba sao lâu quá không thấy về. Thuyền thấy nhen nhúm trong cái buồn một nỗi vui nhỏ bé. Nhưng lúc này nỗi vui nhỏ bé kia vẫn

là cái gì lớn lao tát nhất để Thuyền sống trong một hy vọng, nuôi và ấp ủ hy vọng... sẽ không phải lên Sài Gòn. Thuyền cười, kéo tay Quang giật lại:

— Mày đi lẹ quá. Chậm lại tao nói cái này vui lắm.

Quang đi chậm lại, hỏi:

— Cái gì. Tao thấy không có gì vui cả khi tao vẫn nghĩ rằng một ngày nào đó mày sẽ xa tao để lên Sài Gòn.

— Nhưng cái này vui thiệt. Cam đoan mày sẽ hết buồn, như tao đang hết buồn.

— Cái gì. Nói lẹ lên đi.

— Này nhá. Tao hy vọng khi ba tao về tới Sài Gòn ông sẽ bận nhiều việc mà quên chuyện bắt tao phải lên đó với ông.

— Rồi ông không quên thì sao?

— Tao tin có thể lắm. Ông bận nhiều việc. Mày không biết gì hết. Cả năm ông mới về thăm nhà có một lần, về có một đêm lại đi. Mày thấy không?

— Ờ há.

Hai đứa lại toét miệng cười. Thuyền thấy thương bạn vô cùng. Thuyền định trưa nay khi tan học hai đứa ở lại lớp ăn cơm Thuyền sẽ chia cho Quang một trái cam trong số ba trái mang theo trong cặp. Thuyền gạ:

— Trưa nay mày cầm cơm với tao nhé?

— Ừa.

— Rồi mình ra ngoài bãi sông ngắm mấy chiếc thuyền buồm chạy xuôi theo gió về phía bên kia cồn cát.

— Ừa. Nhưng đừng trễ giờ học buổi chiều.

Thuyền mỉm cười xốc lại chiếc cặp. Quang đá vu vơ một hòn sỏi vào hàng đậu keo thấp ven đường. Mặt trời đã lên gần ngọn cây ngó thấy ở xa. Trong hơi bốc Thuyền đã nghe có một chút nắng ấm. Người bạn học nhỏ bé đi bên cạnh say sưa với giọng huýt sáo. Một bài hát hai đứa thuộc nằm lòng.

● ● ●

Hàng ngày đón đọc

Công Luận

NHẬT BÁO

THÔNG TIN 0 NGHỊ LUẬN

Chủ-nhiệm : TÔN THẤT ĐÌNH

LẬP TRƯỞNG

Chuyên mỗi ngày

Thời cuộc quốc tế

Tin... lạt dứa

diễn đàn chung

tâm tư người dân

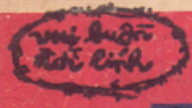
tham luận

dưới mắt chúng tôi

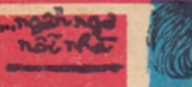
- NGHỊ LUẬN ĐANH THÉP GIẢI TRÍ TAO NHÃ

Trang của lính

- NHẬT BÁO QUY TỰ NHIỀU CÂY VIẾT SÁNG GIÁ ĐẦY UY TÍN

1001 CHUYÊN NGÂN QUỐC TẾ
— HAY NHÚT THẾ GIỚI —

PHỤ NỮ

- NHẬT BÁO CÓ TÒA SOẠN VĨ ĐẠI NHẤT VIỆT NAM

tuổi ngọc

SỐ 471

YẾU BẢO CỦA TUỔI THƠ NHÀ NGỌC

chiếm tâm sự

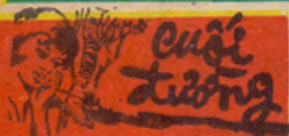

tay nghề cầm bút

GIA ĐÌNH NHÀ NGỌC

- TRANG CỦA LÍNH CÔNG LUẬN MỞ LỐI CHO NHỮNG TRANG LÍNH TRÊN CÁC BÁO KHÁC

Truyện dài xã hội tình cảm của NGỌC-LINH

• TRUYỆN VUI của DUYÊN-ANH

TÒA - SOẠN TRỊ-SỰ

24, Nguyễn An Ninh — SAIGON

Điện - thoại : 23.971 - 90.652 - 90.654

Tin... lạt dứa

Phổ Cậ